

ಹೊಂಗನಸುಗಳು

ಭರತಮಾತೆಯ ನುಡಿ

ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ ಎಂದು ನೀ ತಲೆಯೆತ್ತುವೆ?
ಎಂದು ಲೋಕದ ಜನದ ಹೃದಯದಿ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ಬಿತ್ತುವೆ?
ಎಂದು ಮಲಿನತೆ ನೀಗುವೆ - ಮಗು
ಳೆಂದು ನಗುಮುಖವಾಗುವೆ?

ಯಾರು ಮುಸುಕಿದ ಕಣ್ಣು ಮಂಜನು ತೆಗೆದು ಬೆಳಕನು ಬಿಟ್ಟರೋ,
ಯಾರು ಜಾಡ್ಯವ ಹರಿಸಿ ನಮ್ಮಲಿ ಹೊಸದು ಜೀವವನಿಟ್ಟರೋ,
ಅವರೆ ಕಣ್ಣನು ಹಿರಿವರೇ - ಕುದಿ
ದವರೆ ಕೊರಳನು ಮುರಿವರೇ!

ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವ ಕಂಡು ಸಾರಿದ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಋಷಿಗಳು?
ಎಲ್ಲಿ ಘನತೆಯ ಬದುಕ ಹಾಡಿದ ನಿನ್ನ ಸತ್ಯದ ಕವಿಗಳು?
ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಧಣಿಗಳು-ಅವ
ರೆಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಕಣಿಗಳು?

ಎಲ್ಲಿ ಕಲೆಗಳ ಬೆಳಸಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನೊಲಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದ ಧೀರರು?
ಎಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವ ಕಟ್ಟಿ, ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಜೆಗೆ ಬೀರಿದ ವೀರರು?
ಎಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರ ರಾಜರು - ಈ
ಗೆಲ್ಲಿ ಸಾಹಸತೇಜರು?

ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ, ನಮ್ಮ ಹಂಬಲು ಕೇಳದೆ?
ದೇವಿ, ಮೌನವಿದೇನು, ಭಕ್ತರು ನಮಗೆ ನೀತಿಯ ಹೇಳದೆ?
ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೊಲಿಯುವೆ - ನುಡಿ,
ಎಂದು ನಮ್ಮಲಿ ನಲಿಯುವೆ?

ನಿನ್ನ ಧರ್ಮದ ದಿವ್ಯಪಥದಲಿ ಬದುಕ ತಿದ್ದದೆ ಹೋದೆವು;
ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯ ಮರೆತು ನಮ್ಮಲಿ ಹೋರಿ ಸೋತವರಾದೆವು;
ನಿನ್ನ ಹೆರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆವು -ನೀ
ನಿನ್ನು ಸಾಕದೆ ಕೆಟ್ಟೆವು.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲಿ ನಾವು ಹೆರರಿಗೆ ದುಡಿವ ತೊತ್ತುಗಳಾದೆವು;
ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಪುಣ್ಯ ಕೀರ್ತಿಯನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದೆವು;
ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಸು, ಕೂಡಿಸು - ಸಲ
ಹಮ್ಮ, ಸದ್ಗತಿ ನೋಡಿಸು.

- ಮಕ್ಕಳಿರ , ಅಕ್ಕರೆಯ ಮಕ್ಕಳ, ಹೆತ್ತ ಕರುಳನು ಮರೆವೆನೆ?
ಸೊಕ್ಕಿ ಸೆಡೆದವರೀಗ ತಿಳಿದಿರಿ, ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮನು ತೊರೆವೆನೆ?

ಕೇಳಿ, ಎದೆಯಲಿ ಹದಿಯಿರಿ - ಹೊಸ
ಆಳ ಬಾಳಲಿ ಹದಿಯಿರಿ.

ದೇವಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ, ಮೊದಲು ಧರ್ಮವ ತಂದೆನು;
ಜೀವಕಲೆಗಳ ಕಲಿಸಿ ಸುಖದಲಿ ಸೊಬಗ ಬೆಳಸುತ್ತ ಬಂದೆನು;
ಹಿಮದ ಗಿರಿಯಲಿ ಸುಳಿದೆನು - ಕುಡಿ
ನಿಮಿರಿ ತೆರೆಗಳ ತುಳಿದೆನು.

ಹೊಳೆದ ಸತ್ಯವ ಹಿಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೂಕಲಮ್ಮದೆ ಸೆಡೆದಿರಿ;
ಹಳದ ನೆಮ್ಮತ್ತ ಜಾತಿಮತಗಳ ಮದದ ಗುಹೆಯಲಿ ಕೆಡೆದಿರಿ;
ಬಯಲ ಬೆಳಕಿಗೆ ಮುಳಿದಿರಿ -ಸಮ
ದಯದ ನಡತೆಯ ಹಳಿದಿರಿ.

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೊಡಹುಟ್ಟಿನೊಲುಮೆಯನೊರೆವ ಗುರುಗಳನಿಳುಹಿದೆ;
ಒತ್ತಿ ಗಡಿಗಳ ಹಲವು ನಾಡನು ಬೆಸೆವ ರಾಜರ ಕಳುಹಿದೆ;
ಮರುಗಿ ಆಗೆಚ್ಚತ್ತಿರಿ - ಮ
ತ್ತೊರಗಿ ಮುಸುಕನು ಹೊತ್ತಿರಿ.

ಕಾವಲೊಡೆದನು, ಪಡುವ ಕಣಿವೆಯ ತೆರೆದು ಸುರಿದೆನು ದಳವನು;
ದೈವಭಕ್ತಿಯ, ಭ್ರಾತೃಧರ್ಮದ, ಧೀರಮುಸ್ಲಮಕುಳವನು-
ಚಿಮ್ಮಿ ಕೆರಳಿಸಿ, ಕಲೆತರು - ಅಹ!
ನಿಮ್ಮ ಸಮಕೇ ಮಲೆತರು.

ಕಡೆಗೆ ನೆನೆದನು ನನ್ನ ಮನೆತನ ನೇರವಾಗುವ ತೆರವನು,
ಕಡಲ ರಾಣಿ ಬ್ರಿಟಾನಿಯಳ, ನನ್ನಿನಿಯ ತಂಗಿಯ ನೆರವನು;
ಗೆಲಿದು ನಾಡನು ಬೆಸೆದಳು - ನೆಲ
ದೊಲುಮೆಕಟ್ಟನು ಹೊಸೆದಳು.

ಸಕಲಧರ್ಮದ ತಿರುಳ ಹೊರೆದಳು, ಸಕಲಜ್ಞಾನವ ತೆರೆದಳು,
ಸಕಲಸೀಮೆಯ ಬಳಕೆಗಳೆದಳು, ಸಕಲಕುಶಲವನೊರೆದಳು;
ಅವಳ ಗುಣವನು ಮೆರೆಯಿರಿ - ಕಳೆ
ದವಳ ಕೊರತೆಯ ಮರೆಯಿರಿ.

ಮುರಿಯಲಾಕೆಯ ಪ್ರತವನಸುರರ ಮಕ್ಕಳುರಿದುರಿದೆದ್ದರು;
ಹರಡಿ ನೆಲಸಿದ ಮಗಲ್ಲಿರಣುಗರು ತಾಯ ಕಾಯುತ ಬಿದ್ದರು;
ಅವರು ಮಡಿದೆಡೆ ಮಡಿಯಿರಿ - ಬಿಡ
ದವರು ಹಿಡಿದುದ ಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಹಿರಿಯ ಸಿರಿಯೊಕ್ಕಲಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಿ, ನಂಟನಳಿಯದೆ ಬಲಿಯಿರಿ;
ಅರುಹಿ, ನಯದಲಿ ಹೋರಿ, ನಂಬಿಸಿ, ಮನೆಯನಾಳಲು ಕಲಿಯಿರಿ;
ಶಿಷ್ಟಮಾರ್ಗದಿ ನಡೆಯಿರಿ - ನಿ

ಮಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯ ಪಡೆಯಿರಿ.

ಮರಳಿ ಸುಗುಣರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರ ಹೆತ್ತು ಕೊರಗನು ತಳ್ಳುವೆ;
ಮರಳಿ ಮಹಿಮೆಯ ತೋರಿ ಲೋಕದ ಜನದ ಪೂಜೆಯ ಕೊಳ್ಳುವೆ;
ಮಕ್ಕಳಿರ, ನಿಮಗೊಲಿಯುವೆ - ನಿ
ಮಕ್ಕರೆಗೆ ಮಿಗೆ ನಲಿಯುವೆ.

ಧರ್ಮಶಾಂತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ನುಡಿಗಳು?
ಧರ್ಮಶಾಂತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವೇ ನನ್ನಿನಿಯ ತಂಗಿಯ ಮುಡಿಗಳು.
ಕೂಡ ಲೋಕವ ಕಾಯುವ - ಯಶ
ಗೂಡಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಯುವ!

- ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ, ನಿನ್ನ ಮಾತನು ಮರೆಯುವು;
ಹಿರಿಯ ಬಳಗದ ಕಾರ್ಯಚತುರೆಯ ಸಾಕುತಾಯಿಯ ತೊರೆಯುವು;
ಒಂದೆ ಜನವಾಗಿರುವೆವು - ಒಲಿ
ದೊಂದೆ ಭಾರವ ಹೊರುವೆವು.

ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗ್ಯವೆಲ್ಲವ ಮರಳಿ ಸಾಧಿಸಿ ಮೆರೆವೆವು;
ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಾಮೃತವ ತೋಧಿಸಿ ಬರಡುಲೋಕಕ್ಕೆರೆವೆವು;
ದೈವಚಿತ್ತದಿ ನಿಲುವೆವು - ಸ
ತ್ತೇವೆಗೆಯ್ಯುತ್ತ ಸಲುವೆವು.

೧೯೧೪

ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳು

ನಿಮ್ಮ ನಾಡಾವುದು?
ಮೈಸೂರು.
ನಿಮ್ಮೂರದಾವುದು?
ಮೈಸೂರು.
ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣದು,
ಮೈಸೂರು.
ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಮೈಸೂರು.

ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು ಬಾನಕರೆಯಲಿ ಹದುಗಿ ಕಾರ ಮುಗಿಲಂತಿಹುವು ಬೆಟ್ಟ ಹಬ್ಬಿ;
ತೆರೆ ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು ಬಹ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ತಾವರೆಯ ಕೆರೆ, ತೋಟ, ಹೊಲದ ಹಸುರು;
ಕಾಡಿನಲಿ ನುಸಿಯುತ್ತ, ಕಲ್ಲಿನಲಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ, ಮರಳಿನಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು, ಸರಿಯ ದುಮುಕಿ
ಪಯಿರುಗಳ ಬದುಕಾಗಿ, ಹೊಳಲುಗಳ ಬೆಳಕಾಗಿ, ಕಣ್ಣುಗಳ ಬೆರಗಾಗಿ ಹರಿವ ಹೊನಲು.
ಅಲ್ಲಿ ಅಲೆಅಲೆಯಾಗಿ ಬಂದು, ನೆಲೆನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂದು, ಹಲತೆರದಿಂದ ನುಡಿದು, ನಡೆದು,
ಕಡೆಗೆ ನಾಡೊಂದೆಂದು, ದೊರೆಯೊಬ್ಬ ನಮಗೆಂದು, ಬಾಳ ಬೆಲೆ ಹುದುವೆಂದು ಕಲಿತು, ಕಲಿತು,
ಜಾಣಿನಲಿ, ಚೆಲುವಿನಲಿ, ಸೊಗಸಿನಲಿ, ನಯದಲೊದಾರ್ಯದಲಿ, ಕಾರ್ಯದಲಿ ಕಳಶವೆನಿಸಿ,
ಮೆರೆಯುತಿಹ ಜನವ ನಾನೇನೆಂಬೆ, ಎಂತು ನಾ ಕನ್ನಡಿಗರೈಸಿರಿಯ ಬಣ್ಣಿಸುವೆನು.

ಚಿನ್ನದ ನಾಡದು,
ಮೈಸೂರು.
ಗಂಧದ ಗುಡಿಯದು,
ಮೈಸೂರು.
ವೀಣೆಯ ಬೆಡಗದು,
ಮೈಸೂರು.
ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಮೈಸೂರು.

ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ನಮಗಿಹನು; ನಾಯಕನು, ಭಕ್ತಿಯಲಿ ನಿಲುನಿಲುಕಿ ಕಣ್ಣುಂಬ ನೋಡುತಿರಲು,
ಆನೆಯಂಬಾರಿಯಲಿ ನಸುನಗೆಯನಿಕ್ಕಲಕೆ ಬೀರಿ, ಜನರಕ್ಕರೆಯನುಕ್ಕಿಸುವನು.
ಧೀರನಾತನು; ತುಂಬುಗಾಂಭೀರ್ಮದಲಿ ಸತ್ಯವನೆ ಎತ್ತಿ ನಿಲಿಸುವನು ಪ್ರಜೆಯ ತಂದೆ;
ಮರೆತು ತನ್ನನು ರಾಜ್ಯಸೇವೆಯಲಿ, ಸಲಿಸುವನು ಧರ್ಮವನು ರಾಜರ್ಷಿ ಕರ್ಮಯೋಗಿ.
ಬನ್ನಿ ಕೆಳೆಯರ, ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಕೆಯ ಕಾಣಿಕೆಯನೊಪ್ಪಿಸುವ, ಕೈಕೊಳುವ ದೊರೆಯ ಗುರಿಯ;
ನೋಹಿಯಾತನದು - ತನ್ನರಮನೆಯ ಹಸಗೆಯ್ದು ಬೆಳಗಿದಂತೆಯೆ, ಬೆಳಗಿ ಊರ, ನಾಡ,
ಹಸಗೆಯ್ದು ಹೊಸಗೆಯ್ದುನೆಂಬೊಲುಮೆ; ನಾವೆಲ್ಲರಾ ನಾಯಕನ ದಳದಿ ದೀಕ್ಷಿಪಡೆದು,
ಮೀರಿ ಬಳಸುವ ಬನ್ನಿ ಬುದ್ಧಿಯನು ಶ್ರದ್ಧೆಯನು, ಕನ್ನಡಿಗರೈಸಿರಿಯ ಬೆಳೆಯ ಬೆಳಸಿ.

ಬೆಳೆಯುವ ನಾಡದು,
ಮೈಸೂರು.
ಇಳೆಯ ಮಾದರಿಯದು,
ಮೈಸೂರು.
ಕನ್ನಡಿಗನುಸಿರದು,
ಮೈಸೂರು.
ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಮೈಸೂರು.

೧೯೨೦

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ರಜತಮಹೋತ್ಸವ ಪ್ರಗಾಥ

೧

ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ, ಕೃಪೆಯ ತೋರಿ
ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನ;
ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟದೊಡತಿ, ಗೌರಿ,
ಬೆಳ್ಳಿಯೊಸಗೆಗೊಸಗೆ ಬೀರಿ
ಕಾಯಿ ಕೃಷ್ಣನ.
ಏಳು, ವಾಣಿ, ವೀಣೆದಾಳು,
ಅಮೃತವಾಣಿಯಿಂದ ಹೇಳು
ಪುಣ್ಯದರಸು, ಧರ್ಮದಾಳು,
ದೊರೆಯ ಕೃಷ್ಣನ
ಹೊನ್ನುನಡೆಯ, ಹೊನ್ನುನುಡಿಯ,
ಕನ್ನಡಿಗರ ವಯಿರಮುಡಿಯ,
ಒಡೆಯ ಕೃಷ್ಣನ.

ಏನು ಲಲಿತಾದ್ರಿಯಲಿ ಬೆಳಕುಗಳುಷೆಗೆ ಕಾಂತಿಯನೀವುವು!
 ಮೇಲಕೇರುವ ಬೆಳಕದಾವುದು? ಇಳಿವ ಬೆಳಕುಗಳಾವುವು?
 ಆವ ದೇವಿಯರಿವರು ಮೂವರು? - ಕನ್ನಡದ ಸಿರಿಯೊಬ್ಬಳು,
 ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಂತೆ ತಬ್ಬತ, ಕಡಲ ರಾಣಿಯದೊಬ್ಬಳು,
 ಶ್ರೀಭರತಮಾತೆಯದೊಬ್ಬಳು :

ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬೀರಗನಸುಗಳುಬ್ಬುತಿರೆ ನಸುನಗುವಳು;
 ಭರತಮಾತೆ; ಪ್ರೇಮಮಾತೆ!
 ಮಹಿಮೆಯಲಿ ಕಳೆ ಮಿಗುವಳು.
 ಗೌರಿಯೋಲಗದಿಂದ ಬಂದಳು, ಪೂರ್ಣಕುಂಭವ ತಂದಳು;
 ದೂರ ವಿನಯದಿ ನಿಂದ ಕನ್ನಡಹೆಣ್ಣು ಬಳಿಯಲಿ ನಿಂದಳು;
 ಕಳಶವಿತ್ತಿಂತೆಂದಳು -

“ಬಾಳು ಕನ್ನಡದರಿಸಿ, ಗೌರಿಯ ಕೃಪೆಯ ಸುಧೆಯನು ಚೆಲ್ಲಿಸು
 ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕೀರ್ತಿ ಹಬ್ಬಿದ ಚೆಲುವನಾಡನು ಗೆಲ್ಲಿಸು.
 ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸಿರಿಯ ಮುಡಿಯಲಿ ಸಕಲಭಾಗ್ಯವ ಸಲ್ಲಿಸು.
 ತನ್ನ ಬಾಳನು ನಾಡ ಮೇಲೆಗೆ ಮುಡಿಪುಕಟ್ಟಿದ ಧೀರನು.
 ತನ್ನ ಗುರಿಯನು ಬಿಡದೆ ಕೊಳುವನು, ಆತ್ಮಗುಣದಲಿ ವೀರನು.
 ಹೋಗು, ಸೊಬಗಿಯೆ, ಬಾಳು”- ಎಂದಳು.
 ಬಳಿಯ ಕೆಳದಿಯ ಕೈಯ ಕೊಂಡಳು;
 ಮುಗಿಲ ಮರೆಯಲಿ ಸಂದಳು.

ಮಂಗಳ ಮಸಗಿತು ಮೈಸೂರರಮನೆ; ಸಿಂಗರವಾಯಿತು ಮೈಸೂರು,
 ಕೃಷ್ಣನ ವೈಭವವೆಲ್ಲವ ತೋರುವ, ಸಾರುವ, ಮೀರುವ ಮೈಸೂರು,
 ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮೈಸೂರು.
 ಬೆಟ್ಟವೋ, ಕೆರೆಯೋ, ಬೀದಿಯೋ, ಬನವೋ, ಮನೆಯೋ, ಮಹಲೋ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು.
 ದಟ್ಟಗೆ ಕೂಡುವ, ಭಕ್ತಿಯನಾಡುವ, ಹರ್ಷವ ತೋಡುವ ಸವಿಸೊಲ್ಲು,
 ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಸವಿಸೊಲ್ಲು.
 ಎಳೆಯರು, ನಾಡಿನ ಬೆಳೆಸಿರಿಮೊಳೆಗಳು, ಆಡಿ, ಪಾಡಿ, ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡಿ,
 ಓದುವ ಹೆಣ್ಣುಳು ಗಂಡುಗಳುಲಿವರು, ಸಸಿಯನು ನೆಡುವರು, ಕೊಂಡಾಡಿ,
 ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಂಡಾಡಿ.
 ಅರಿವನು ಹರಡುವ, ಸಿರಿಯನು ಬೆಳಸುವ, ಪರಿಪರಿ ಕೃಷಿಯನು ರೂಡಿಸುವ,
 ತನ್ನೊಂದೊಲುಮೆಗೆ ಮರುಗಿಸಿ ಹಲಬಗೆ ನಾಡಿಗರೊಂದೆನೆ ಕೂಡಿಸುವ,
 ಆಡುವ, ಹಾಡುವ, ಬರೆಯುವ, ಕೊರೆಯುವ, ಕಟ್ಟುವ ಕಳೆಗಳ ಹೂಡಿಸುವ,
 ಹೊಸ ಹೊಸ ತೆರದಲಿ ಮನವನು ಮುಟ್ಟುವ ಕವಿಗಳಿಗುತ್ತವಮಾಡಿಸುವ,
 ಪ್ರೇಮದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ, ಕೃಷ್ಣಗೆ, ಹಿರಿಯರು ಬಿನ್ನಹಗೈವರು ತಲೆಬಾಗಿ,
 ನೆಚ್ಚಿನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಬಿನ್ನಹ ಕರಗಿಸೆ, ಹೃದಯವನೆರೆವನು ಮುಡಿಪಾಗಿ,
 ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಡಿಪಾಗಿ,
 ಕನ್ನಡದೇವಿಯ ಬಯಕೆಯ ಕಳಶದ ಸುಧೆ ಸುರಿದೆತ್ತಲು ಚೆನ್ನಾಯ್ತು;

ಪ್ರೇಮದ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತಿಯ ರಸ ಹರಿದೆತ್ತಲು ಹೊನ್ನಾಯ್ತು.
ಮಂಗಳಮಯವಾಯಿತು ನಾಡು;

ಸಿಂಗರದಾ ಕನ್ನಡನಾಡು.

ಪಡುಗಡಲಿನ ತೆರೆ ಮುದ್ದಾಡುವ ಕರೆ, ಹೊಳೆ ಹಾಲಿಳಿಯುವ ಘಟ್ಟದಡೆ,
ಪಂಪನ ರನ್ನನ ಪುಟವಿಡಿಸಿದ ಕಡೆ, ಹಂಪೆಯ ತಾಂಡವವಾಡಿದಡೆ,
ಹೊಯ್ಸಳರೆತ್ತಲು ಕಡೆಯಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದ ಗುಡಿಗಳ ಸೊಬಗಿನ ಕಣ್ಣ ಸೆಳೆ,
ಜಲಜಲನುಕ್ಕುವ ಕಾಲುವೆ ಬಯಲಲಿ ಪಚ್ಚೆಯ ಪಯಿರಿನ ತುಂಬುಬೆಳೆ-
ಮಂಗಳಮಯ ತಾನೆತ್ತಲು ನಾಡು,

ಸಿಂಗರದಾ ಸಿರಿಗನ್ನಡನಾಡು.

ಅತ್ತಲು, ತಾನೆತ್ತೆತ್ತಲು, ಒಮ್ಮನ, ಒಕ್ಕೊರಲಾಗುತ, ಜನ ಕೂಡಿ,
ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತನ, ಪುಣ್ಯಚರಿತ್ತನ, ಕೃಷ್ಣನ ಹರಸುತ ಜನ ಹಾಪುಡಿ,
ಜಯ, ಜಯ ಎಂಬರು, ಬೆಳೆ ಬಾಳೆಂಬರು,

ನಿನ್ನದು ಕನ್ನಡದೆಯೊಲವೆಂಬರು-

ಮಂಗಳ ಮಸಗಿತು ಮೈಸೂರರಮನೆ; ಧನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಿತು ಮೈಸೂರು,
ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಿತು ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮೈಸೂರು.

೪

ಎಂತೆನ್ನ ಬಗೆ ಹಾರುವುದು ನೆಗೆದು ಸಂದು
ಮೈಸೂರ ಮೊತ್ತಮೊದಲೊಸಗೆ ಬೆಳೆದಂದು!
ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು ಕಾಡಿದಾ ಖೊಳನನು ಕೊಂದು,
ಅರಸರರಸಿಯರೆಲ್ಲ ಹರಸುತಿರೆ, ಬಂದು,
ಕೈಹಿಡಿದ ರಾಣಿಯನು ನಗುತ ಕರೆತಂದು,
ಮುದ್ದಾದ ಮೈಸೂರ ತಾವರೆಯ ತಂದು,
ದೇವಿ ಚಾಮುಂಡಾಂಬೆಯೆದಿರಿನಲಿ ನಿಂದು,
ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿದನು ಯದುರಾಯನಂದು;

“ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ, ಕೃಪೆಯ ತೋರಿ,

ನಿನ್ನ ಮಗನನು;

ನಲುಗಿ, ನಿನ್ನ ನೆರಳ ಸೇರಿ

ನಲಿವ ಹೆಣ್ಣನು.

ಧರ್ಮದೊಲವ ನಮಗೆ ನೀಡು,

ಸತ್ಯ ನಿಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು,

ಹಿರಿಯ ಮೈತ್ರಿಗಳನು ಕೂಡು,

ಕರುಣದಿಂದ ಬಿಡದೆ ನೋಡು,

ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ, ನಮ್ಮ ನಾಡು,

ನಮ್ಮ ಮನೆಯನು,

ನಡಸಿ ಬೆಳಸಿ, ಹಿರಿದುಮಾಡು

ನಮ್ಮ ಮನೆಯನು.”

೫

ಇಂತೆಂದು ಬೇಡಿದನು ಮೈಸೂರ ಮನೆತನದ ಮೊದಲಿಗನು ಬಾಗಿ,
ಮನಮುಳುಗಿ ಭಕ್ತಿಯಲಿ, ಚಿತ್ರದಾಳುಗಳಂತೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ,

ಮೂಡುವಚ್ಚರಿಹದವ ಹಾರುತ್ತ, ಸಭೆಯೆಲ್ಲ, ಎವೆಹೊಯ್ಯದಲ್ಲಿ
ನಿಂದಿಹುದು. ಅಹ! ಅಲುಗಿ ಭಯಹಸ್ತದ ಹೂವು; ಸಿಡಿದು ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ
ನೆಲಸಿದುದು, ಯದುರಾಯಮಕುಟದಲಿ, ದೇವಿಕೆರೆ ಸಂಪಗೆಯದೊಂದು,
ಕೂಗಿದಳು ನೆರವಿಯಲಿ ಮುತ್ತೈದೆ, ಬೆದರಿದಳು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದು,
ಕೆದರಿದಳು ಬಿದರಲೆಯ ನರೆನವಿರ, ಬಿರುಬಿರನೆ ಕಣ್ಣಿರುಹಿ, ನಕ್ಕು,
ಕದಡುಬಗೆ ತಿಳಿಯಾಗಿ, ದೂರದಸೆ ಬಳಿಯಾಗಿ, ಮುಂದಹುದ ಹೊಕ್ಕು,
ನುಡಿದಳವಳಂದು-

ಹಣ್ಣುದುಕಿ ನೋಟವನು ನುಡಿದಳವಳಂದು-

ಗಿರಿಯ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರಘೋಷದಲಿ ಗುಂಪಿನಲಿ ಬಂದು
ಮಳೆಕುಡಿದ ಹಕ್ಕಿವೊಲು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರೆ ಕನ್ನಡದ ಕಲಿಗಳಾ ಸಿರಿಯ,
ಪಾವನದ ಮುತ್ತೈದೆ ಸವಿಗರೆದು ನುಡಿದಳಾ ಮೈಸೂರ ಸಿರಿಯ.
ಕನ್ನಡದ ನಾಡ ಸಿರಿಯ.

೬

“ಮೆಚ್ಚಿದೆನು, ಮೆಚ್ಚಿದೆನು, ವಿನಯನಿಧಿ; ನನ್ನೊಲುಮೆಗುವರಿ, ಈ ಅರಸಿ,
ಚಿಕ್ಕದೇವಾಂಬೆಯನು ದುಃಖವಾವರಿಸುತ್ತಿರೆ, ಅದ ನಿನ್ನ ಕರಸಿ,
ಪರಿಹರಿಸಿ, ರಾಜ್ಯವನು ನಿನ್ನ ತೋಳಿನಲಿರಿಸಿ ಕಾಯುವೆನು, ಬಾಳು.
ಕೃಷ್ಣದೇವನ ಕುಲದ ನೆಲದರಿಕೆಯಾಳಿಕೆಯ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಾಳು.
ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಲು ಕುಡಿಯೊಡೆದು ಹಬ್ಬುವುದು, ಬೆಳಗುವುದು ಬೀಡು;
ಕಡೆಗಾಣದಂತೆಂತು ನಿಮಿರುವುದು ಯಾದವರ ಸಂತಾನ, ನೋಡು;
ಕರ್ನಾಟಕಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು, ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುತ್ತಿಹರೆಂತು ಹೆಸರಾಂತು!
ರಾಜೊಡೆಯ, ನರಸಿಂಹ, ಚಿಕದೇವ, ಮುಮ್ಮುಡಿಯ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರನಿಂತು,
ಹೊಸಯುಗದ ಚಾಮೇಂದ್ರ - ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರ ಪುಣ್ಯ ಫಲಿಸಿ ಬಂದಂತೆ,
ನಿರ್ಮಲದ ಗಗನದಲಿ ನೆಲಸಿ ಶಾಂತಿಯೊಳಿರುವ ಚಂದ್ರನೆಂಬಂತೆ,
ನಾಲ್ಕಡಿಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ- ಸಾಕೆನಿತು ಮಾತಿನಿತು ಸಾಕು.
ಪರಮತೇಜಸ್ವಿಗಳು, ರಣಧೀರರಪ್ರತಿಮವೀರರಾಗಿದ್ದು,
ಚಕ್ರವನು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೋಡಿಸುತ, ಆಡುತ್ತ ದುರ್ಗಗಳ ಗೆದ್ದು,
ಯುದ್ಧಕಾನಂದಿಸರು; ಕತ್ತಿಹೊಳಪನು ಚೆನ್ನದೊರೆಯೊಳಗೆ ಮರಸಿ,
ತೊಡೆವೆನಿಸಿ ಮಡಗಿಹರು, ಶಾಂತಿಯಲಿ ಮನಸೋತು ಸಾತ್ವಿಕವನರಸಿ.
ಸೌಮ್ಯಮೂರ್ತಿಗಳವರು, ಸಾಧುಗಳು, ಪ್ರೇಮಿಗಳು, ಭಕ್ತಿಬೋಧಕರು,
ಕಾವ್ಯರಸಿಕರು, ಗಾನಕೌಶಲರು, ಕಲ್ಯಾಣಕಾರ್ಯಸಾಧಕರು.
ಗುರುಗಳನು ಹಲವರನು ಸೇವಿಸುತ, ಧರ್ಮಸಾರವನು ಕಡೆಯುವರು,
ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯೊಳೆರಡನೆಣಿಸದೆಯೆ, ತಮ್ಮೊಡೆಯತನವ ನಡೆಯುವರು.
ಬ್ರಹ್ಮದಲಿ, ಕ್ಷಾತ್ರದಲಿ, ನೀತಿಯಲಿ, ನೆರೆ ಪಳಗಿ ಮೈಮೆವೆತ್ತಿಹರು.
ಒಮ್ಮೆ ನಾಡನು ತಿರುಗಿ ಹಳ್ಳಿಗರ ನೆಮ್ಮದಿಯ ನೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿಹರು.
ಒಮ್ಮೆ ಹೊಳಲನು ಮೆರೆದು ಮಿತ್ರರಾಜರ ಬರಿಸಿ ಸುಖಗೊಳಿಸುತ್ತಿಹರು,
ಹೊಳೆಗಳನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಬೆಂದ ಕಾಡನು ಬೆಳಸಿ ಹಸುರೆರಚುತ್ತಿಹರು.
ಬೆಟ್ಟದಲಿ ವಿಹರಿಸುತ ಜಾತ್ರೆಗಳ ಸಂಭ್ರಮಕೆ ಸಡಗರಿಸುತ್ತಿಹರು.
ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಗೋಷ್ಠಿಯಲಿ ಕೇಳುವರು, ಬರಸುವರು, ತಾವೆ ಬರೆಯುವರು.
ಪ್ರಜೆಗಳೊಲುಮೆಯ ಸೆಳೆದು, ರಾಜರಲಿ ಗಣ್ಯತೆಯ ಪಡೆದು ಮೆರೆಯುವರು.
ಮೈಸೂರರಸರ ಮೊದಲಿಗ, ನೋಡು,

ಇಂತಹ ದೊರೆಗಳ ಸೇರಿದ ನಾಡು,
 ಸಿಂಗರದಾ ಸಿರಿಗನ್ನಡನಾಡು,
 ಮಂಗಳಮಯದಾ ನನ್ನೀ ನಾಡು,
 ಕಂದದು, ಕುಂದದು, ಕೊರಗದು, ನೋಡು,
 ಮೈಸೂರರಸರ ಅರಮನೆ, ನೋಡು,
 ಉರಿ ಕೊಳೆ ಸಗ್ಗದೆ ಶಿಲೆಯಲಿ ಬೀಡು
 ಉರಿಯನೆ ಹೊದೆಯುತ ನಗುವುದು ನೋಡು,
 ಹೊಳೆವುದು, ಬೆಳೆವುದು, ಸೆಳೆವುದು, ನೋಡು,
 ಸುಖದಲಿ ನೆರೆದಾ ಜನವನು ನೋಡು.
 ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಹರಸುವರು!
 ಆತನ ಸುಖದಲಿ ಬೆರಸುವರು;
 ಇಂತಹ ಜನವನು, ನಾಡನು, ದೊರೆಯನು
 ನಾನೆಂದೆಂದೂ ಹರಸುವೆನು,
 ನಾನೆಂದೆಂದೂ ಕಾಯುವೆನು,
 ಕಾಯುವೆನು.”

೭

ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ, ಗೌರಿದೇವಿ, ಕೃಷ್ಣರಾಜನ!
 ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟದೊಡತಿ, ಗೌರಿ,
 ಬೆಳ್ಳಿಯೊಸಗೆಗೊಸಗೆ ಬೀರಿ
 ಕಾಯಿ ಕೃಷ್ಣನ.
 ಕನ್ನಡಿಗರ ವಯಿರಮುಡಿಯ ರಾಯ ಕೃಷ್ಣನ!

೧೯೨೭

ಕನ್ನಡತಾಯಿ ನೋಟ

(ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರುನೂರು ವರ್ಷದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ)

೧

ಹಿರಿಯರಿರ, ಕೆಳೆಯರಿರ, ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಾ, ಅಣ್ಣತಮ್ಮದಿರಾ,
 ಒಸಗೆನುಡಿ ತಂದಿಹೆನು ನಾನೊಂದ, ತಾಯಿಂದ, ಸಿರಿಯ ತಾಯಿಂದ—
 ಕೇಳುವಿರ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು, ತಾಳುವಿರ ಎದೆನೆಟ್ಟು, ತಾಳಿ ಬಾಳುವಿರಾ?
 ಕಣ್ಣಾರ ಕಂಡೆನವಳನು – ಕಂಡು, ತಂದಿಹೆನು, ಕೇಳಿ.
 ಅವಳೆನ್ನೊಳಾಡಿದುದನಾಡುವೆನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಕೇಳಿ.

೨

ಬಳಸಿ ಬಂದೆನು ಸುತ್ತ ಕನ್ನಡದ ನಾಡುಗಳ ಸಿರಿಯ ನೋಡುತ್ತ,
 ತಾಯಡಿಯ ಹುಡಿಯ ತಲೆಗಾನುತ್ತ ಹರಕೆಯ ಪವಿತ್ರಯಾತ್ರೆಯಲಿ.
 ಏನು ಚೆಲುವಿನ ನಾಡು! ಚೆಲುವು ಚೆಲ್ಲುವ ನಾಡು! ಕನ್ನಡದ ನಾಡು!
 ಏನು ಚಿನ್ನದ ನಾಡು! ನನ್ನೊಲುಮೆಯಾ ನಾಡು! ನಮ್ಮನಿಯ ನಾಡು!
 ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿಯ ವರೆಗೆ ಚಾಚಿರುವ ನಾಡು!
 ಬಳಸಿದೆನು, ಸುತ್ತಿದೆನು, ಕಣ್ಣಣಿಯ ನೋಡಿದೆನು, ಕುಣಿದು ಹಾಡಿದೆನು;

ಕೆಳಗೆ ಬೆಳೆಹೊಲ ಕಪ್ಪು, ಮೇಲೆ ಬಾಂಬೊಲ ಕಪ್ಪು, ಬೆಟ್ಟಗಳು ಕಪ್ಪು,
 ಕಾರ್‌ಮೋಡಗಳು ಕಪ್ಪು, ಹೊಳೆ ಕೆರೆಯ ಮಡು ಕಪ್ಪು, ತಾಯ ಕಾಲ್ ತೊಳೆವ
 ಉಪ್ಪು ಕಡಲದು ಕಪ್ಪು, ಜನ ಕಪ್ಪು - ಏನೆಂದೆ? ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು!-
 ಮೂಡ ಪಡುವಲು ತಿರುಗು, ಬಡಗ ತೆಂಕಲು ತಿರುಗು, ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿ,
 ನಿಮ್ಮೂರ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕಣ್‌ನೋಟ, ತಣ್‌ನೋಟ ಕರ್ಪು ಬಲು ಕರ್ಪು!
 ಕರ್ಪು, ಬೆಳ್ಳೋ ಕಾಣೆ, ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣೋಟ - ಕೂರ್ಪು, ಆರ್ಪು!
 ಓ ತಾಯೆ, ಕನ್ನಡದ ಪೆರ್‌ತಾಯೆ, ನಮ್ಮಮ್ಮ, ದೇವಿ ಸಮ್ಮಾಜ್ಜಿ,
 ಸುಳಿಗುರುಳು, ನಗೆಗಣ್ಣು ಏನು ಕಪ್ಪೇ ನಿನಗೆ - ಮುತ್ತಿಡುವ ಕಪ್ಪು!
 ನಿನ್ನ ಕಲಿಗಳ ಕೂರ್ಪು, ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ಕಟ್ಟಾಳ ಕೂರ್ಪು, ನೆಚ್ಚಾಪುರ್ಪು,
 ಆರು ತಡೆಯಲುಬಹುದು - ಪುಲಕೇಶಿ ಹರ್ಷರೇ ಹೊಯ್ದು ಸಾರುವರು.
 ಕರ್ಪಿರಲಿ, ಕೂರ್ಪಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳನು ಹೇಳು - ಕೂರಸಿಯ ಮಿಂಚು,
 ಕಾರ್‌ಮಿಂಚು, ಪೆಣ್ಣಣಿಗಳಾ ಕಣ್ಣು ನುಣ್ಣಿಂಚು, ಅರಿದರಾ ಕೂರ್‌ನೋಟ ಮಿಂಚು!
 ಮಲ್ಲಮಲ್ಲನೆ ತೇಲಿ, ಆಳದಲಿ ಮಲೆಯೆಡೆಯೊಳಲುಗದೆಯೆ ಅಲುಗಿ,
 ಕಡಿದು ಬಂಡೆಗೆ ಬಂದು, ನೆಗೆದು ಬೆಳ್ಳೆಂಗೆಡೆವ ನೀರ್‌ಬೀಳ ಬೆಳ್ಳು!
 ಕಡೆದ ನೊರೆ, ಚಿಗಿವ ನೊರೆ, ತೂರುನೊರೆ, ಕುದಿವ ನೊರೆ, ಬೆಳ್ಳಿನೊಳ್ ಬೆಳ್ಳು!
 ಆ ಬೆಳ್ಳು, ಆ ತೆಳ್ಳು, ಆ ಮೆಲ್ಲು- ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಳಿನೊಳ್ಳು;
 ನೀರ್‌ಬೀಳ ಬೆಳ್ಳೊರೆಯ ಬಿಸಿಲ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಾ ಮಳೆಬಿಲ್ಲ ತಳ್ಳು!
 ಬೆಳ್ಳೊಳವೊ, ತೀರ್ಥಗಳೊ, ಧರ್ಮಧರ್ಮದ ತಿರುಳೊ, ಪಾಡುವರ ಪುರುಳೋ,
 ಒಳ್ಳನ್ನಡದ ಕಲೆಯೊ, ಕುಸುರಿಗೆಲಸದ ಸಿಲೆಯೊ; ಆ ನಯವೊ, ಮೆರುಗೋ!
 ನಿನ್ನ ಚಿಣ್ಣರ ಸೊಬಗೊ, ಬೆಡಗೊ, ಮೆಲ್ಲೆದತಣ್ಣೊ, ಕೊಡುಗೈಯ ಬಿಣ್ಣೊ!
 ಓ ಎನ್ನ ತಾಯಿ, ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ, ನಮ್ಮಮ್ಮ, ದೇವಿ, ಸಮ್ಮಾಜ್ಜಿ,
 ನಿನ್ನನರಸುತ ಸುಳಿವ, ನೋಂಪಿಯೆನೆ ನಿನ್ನೊಲುಮೆನಾಡನೊಳಕೊಳುವ,
 ನಿನ್ನ ಚೆಲುವನು ಸವಿವ ಮಗುವಾರು ತಣಿಯದನು, ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯದನು,
 ಭಕ್ತಿಯಲಿ ತಲೆದೂಗಿ ಬಾಗಿ ಮಣಿಯದನು!

೩

ಚೆಲುವು ಕಣಿ ಕಾರ್ವಾರವೆದೆ ತುಂಬಿ, ಗೋಕರ್ಣದಲಿ ಮಿಂದು, ಸಂದು,
 ಉಡುಪಿಯಲಿ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಕೈಮುಗಿದು, ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಿರಿಯ ನಂಟರಲಿ ನಿಂದು,
 ಚಾರ್ಮಾಡಿ ಘಾಟಿಯನು ಬಳಬಳಸಿ ಮೇಲೇರಿ ಬಂದವನು ಕಂಡೆ, ಕಂಡೆ!
 ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಾಕಾಶ, ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಟ್ಟಸಾಲ್ ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ
 ಕಣಿವೆಯೇರುವ ಕಾಡು, ದಟ್ಟಡವಿ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡು,
 ಮರದ ಮರೆಯಲಿ ದುಮುಕುವಬ್ಬಿಗಳ ಹಬ್ಬಿ ಹರಡಿದ ಕೂಗುಕೊರಲು!
 ಕಂಡನಾಕೆಯನಲ್ಲಿ, ದೂರದಲಿ, ಕಣ್‌ಪುಣ್ಯ ಮಿಂಚಿ ಮರೆಯಾಯ್ತು!
 ಕನ್ನಡದ ಆ ನೋಟ, ದೇವಿಯಾ ದರ್ಶನಂ ಪೊಳೆದು ಬಯಲಾಯ್ತು!
 ಎವೆಹೊತ್ತಿನಾ ನೋಟ, ಸವಿನೋಟ, ಸವೆಯದೆದೆಚಿಮ್ಮತಿಹುದಿನ್ನೊ!
 ಅಮೃತಲೋಕದ ಮಾತೆ, ಅಳಿಯದಳ್, ಬಾನ್‌ಬಾಳ ಪೆರೈಗಳ ತಾಯಿ,
 ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೊನ್ನಮುಡಿ, ಪದಿದರಿಲ, ಪೆಂಪು, ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯ ಪೊಂಗಯ್!
 ಸುತ್ತಲೂ ಪೊನ್ನಾಡ ಕನ್ನಡದ ಪೆರ್ಮನಡಿಗಳ್, ಸಾವನೊದೆದು ಬೆಳಗಿ,
 ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳೆ ಕನ್ನಡದ ಪಾಲೆರೆದು, ಬಾಳ್ಗೆ ಬಾಳ್ ಪೊಯ್ತು,
 ಬಾಳ್ವವರು ಮೆರೆವವರು,- ಪೆರ್‌ನೋಟ! ಪಿರಿಯ ತಾಯ್ ಪಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳ್!
 ಕಪ್ಪು ಹೆಪ್ಪಿನ ಕುರುಳ ಕರ್ಪುಗಿಲ ಬಸಿರಿಂದ ತೊಟ್ಟನೊಡೆಹೊಮ್ಮಿ,

ಬಾನ ಈ ಕರೆಯಿಂದ ಆ ಕರೆಗೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಒಡನಡಗುವುದೆ ತೇಜಂ,
 ಆ ತೇಜದುರಿಯಂತೆ ಕಣ್ಣಿಳ್ಳಿ, ಹೊರಗಡಗಿ, ಒಳಗಿರುದಿನ್ನುಂ
 ಇದೊ ಬಂದೆನೀ ಹಾಳು ಹಂಪೆಗಿಂದರಸುತ್ತ, - ಒಳಗಿರುದಿನ್ನುಂ-
 ಒಳಗಿದ್ದು ಹೊರಗಣ್ಣೆ ಕಾಣಿಪುದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ತಾಯ ನೋಟಂ.
 ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ತಡಿಯ ಚೆದರಿರುವ ಮೊರಡಿಗಳ ಕೊರಕಲಿನ ಬಿಸಿಲ
 ಬೇಗುದಿಯ ಬಿರುಕಿನಲಿ ಮುಳ್ಳೆಡೆಯ ಕಲ್ಲುಹೂವಿಡಿದರೆಯ ಮೇಲೆ,
 ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಳಾ ತಾಯಿ, ಕೈಮೇಲೆ ತಲೆಯೂರಿ, ಅಳಲಿನಾಳದಲಿ!-
 “ಯಾರವ್ವ ನೀ ತಾಯಿ? ಏತಕಿಂತೊಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತೆ ಕಾಡಿನಲಿ?
 ಏಕೆ ಮೊಗ ಬಾಡಿಹುದು, ಕಂದಿಹುದು, ನೊಂದಿಹುದು, ಕಾಂತಿಗುಂದಿಹುದು?”
 ಕಂಬನಿಗಳೂರುತಿಹ, ಕಳವಳದ, ಕೂರ್ಮೆ ನಡುಗಿಪ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ,
 ಕತ್ತಿತ್ತಿ, ಪಳಮೆಯಾಳದ ಕಣ್ಣನೆನ್ನ ಕಣ್ಣಲಿ ನೆಟ್ಟು, ಕಯ್ಯ
 ಕುಳ್ಳಿರಲು ಸನ್ನೆಗೈದೀ ಪರಿಯೊಳಾಡಿದಳು, ತೋಡಿದಳು ತೊಳಲ-
 ಕಣ್ಣಾರ ಕಂಡುದನು, ತಾಯೆನ್ನೊಳಾಡಿದುದನಾಡುವೆನು, ಕೇಳಿ.

ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ :
 ಎದೆಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ :
 ಏಳಿ, ಎಚ್ಚರವಾಗಿ, ಅರಳಿ ಬಾಳಿ!

“ಕೇಳಣ್ಣ, ನಾನೊಬ್ಬ ಹಳೆಯ ಮುತ್ತೈದೆ - ಹಿರಿದಾಗಿ ಬಾಳಿದವಳೊಮ್ಮೆ :
 ಈಗ ಬಡತನ, ಬಡವೆ, ಬಡವಾದೆ : ಬಡವಾದ ಮಕ್ಕಳನು ನೋಡಿ,
 ಬತ್ತಿ, ಮತ್ತಿಮ್ಮಡಿಯ ಸೊರಗಿನಲಿ ಬಡವಾದೆ - ಸಾವಿಲ್ಲ ನನಗೆ!
 ಸಾವಿಲ್ಲ - ಸಾಯುತಿಹೆ : ಹೊಸ ಮಳೆಗಳಾಗಿ, ನೆಲ ಹೊಸಹೊಸಲು ಹರಿದು,
 ಹೊಸ ಹಮ್ಮು ಹಮ್ಮುತ್ತ, ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನಕ್ಕತಂಗಿಯರು ಚಿಗುರಿ
 ಎಲ್ಲರೂ ಚೆಲುವಾದರೆಲ್ಲರೂ ಚಿನ್ನವಾದರು - ನೋಡು, ನೋಡು-
 ಆ ಕಡೆಗೆ, ಈ ಕಡೆಗೆ ತೂಗುವರು ತೊನೆಯುವರು, ಆ ಪೊಂಕ, ಬಿಂಕೆ!

ಪೇರೊಕ್ಕಲಾಗಿ ಪಾಡುವರು;
 ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದು ಕಳೆಗೂಡಿ ಮನೆಬೆಳಗಿ ಹಬ್ಬಮಾಡುವರು -
 ತಾವ್ ಮೊದಲು ಬದುಕಿ,
 ತಾಯ್ ಮೊದಲು ಬದುಕಿ,
 ಹೆರರ ಹೊರೆಗಳನಿಳಿಸೆ, ಹೆರರ ಸೆರೆಗಳ ಬಿಡಿಸೆ, ಕಯ್ಯ ನೀಡುವರು.
 ಆ ಸಯ್ಯು, ಆ ಪುಣ್ಯ, ನನಗಿಲ್ಲ: ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ ಹಬ್ಬ -
 ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ ಹಬ್ಬ:
 ಮಳೆ, ಸುಗ್ಗಿ; ಬೆಳೆ, ಬೆಳಕು; ಹಾಡು, ಹಸೆ; ಕೂಗಾಟ, ಕುಣಿದಾಟ, ಪಾಟ;
 ಒಲೆದಾಟ, ನಲಿದಾಟ, ಒಲುಮೆ ಬೀರಾಟ,
 ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ - ನನಗಿಲ್ಲ- ಬಾಳ್ಗೆ ಆ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು!
 ನಮಗಿಲ್ಲ ಬಾಳು.

ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಳುವೆಡೆ ನಮಗೆ ಸಾವೆ?
 ಎಲ್ಲರೂ ನಲಿವ ಕಡೆ ನಮಗೆ ನೋವೆ?
 ಏನು ಕವಿಯಿತೊ ಮಂಕು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ! ಯಾರೆರಚಿದರೊ ಬೂದಿ, ಕಾಣೆ,
 ನನ್ನನೊಲ್ಲರು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೇ! ತಾವ್ ಬಾಳಿ, ತಾಯ ಬಾಳಿಸರು.
 ಹೆರರ ನುಡಿ, ಹೆರರ ನಡೆ - ಹೆರರ ಕೂಗೇ ಕೂಗು; ಹೆರರದೇ ಹೆಮ್ಮೆ!
 ನನ್ನ ಮನೆ ಹಾಳು!

ನನ್ನ ನುಡಿ ಬೀಳು!

ನನ್ನ ನಾಡಿನಲಿರುಳು; ನನ್ನ ತೋಟವನಗೆವ, ತೆಂಗಡಕೆಯಿಡುವ,
ತಾವರೆಯ ಕಾಪಿಡುವ, ಮೊಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ನೆಡುವ, ಆನಂದ ಕೊಡುವ
ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಹರೆನಗೆ - ಹೆರರೊತ್ತೆ ಗಡಿಬಿಡುತ ಹದುಗುತ್ತ, ನುಗ್ಗೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತ,
ಹೆರರ ಕೈ ಕಾಯುತ್ತ, ಸಾಯದೆಯೆ ಬದುಕದೆಯೆ ಬಾಳ ನೂಕುವೆನು.

೫

ಅರಿದೆನರಿದೆನು ಮಾತನಾಡುವಳದಾರೆಂದು : ಕನ್ನಡದ ತಾಯಿ!
ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ, ತನ್ನ ಹೊಂಬಸಿರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ತಂದು,
ನಾವು ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಬಿಡದೆ, ಹಂಬಲಿಸಿ, ಮರುಹುಟ್ಟಿ ಹಾರೈಸುತಿಹಳು-
ನಾನೆಂದೆ, ಅಳಲನಾರಿಸಬಯಸಿ - “ಏಕಮ್ಮ, ಇನಿಸೊಂದು ಕೊರಗು?
ಬೇಡಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲಿ ಇನಿಸೊಂದು ಕಡಮುನಿಸು - ಬಾರಮ್ಮ, ಹರಸು.
ನಿನ್ನ ನಾಡಿನೊಳದೆಕೊ ಬೆಳಕು ಮೂಡಿಹುದು ಜೀವ ಕೂಡಿಹುದು.
ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ನಿದ್ರೆಗಳೆದ್ದೆ ಸಿಂಹದಂತೆಳುತ್ತ, ಮೊಳಗಿ,
ಕಣಕಿಳಿದು ಪಂಪ ನೃಪತುಂಗರಾ ಮಾತುಗಳು ದಿಟವೆನಿಸುತಿಹರು.
ಸೆರೆಯನೊಕ್ಕಡೆಗೊಗೆದು, ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕೈಕೊಂಡು, ಹಳನೆನಪು ನೆನೆದು,
ಹೊಸಕಾಣ್ಕೆಗಳ ಕಂಡು, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಮತ್ತೆ ಕಟ್ಟುತಿಹರು.
ನಿನ್ನ ನಾಡೊಂದಾಗಿ, ನಿನ್ನ ನುಡಿ ಮೇಲಾಗಿ, ಮನೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ

ಪೇರೊಕ್ಕಲಾಗಿ ಪಾಡುವರು!

ತಾಯ್ ಬದುಕಿ, ತಾವ್ ಬದುಕಿ, ಹೆರರ ಬದುಕಿಪರು!

ಹಾಳು ಹಂಪೆಯ ನಡುವೆ, ನಡುಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಡಿಪಾಗಿ ತಾಯ್ಗೆ
ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಜೀವವನು ಸಲಿಸುವರು - ಏಳು!

ಸಡಗರದ ಆ ಕೂಗ ಕೇಳು:

ನಾಡು ಸಿಂಗರವಾಯ್ತು, ಬೀಡು ಹೆಬ್ಬೆಳಕಾಯ್ತು, ಅದೊ ಹಬ್ಬ ಮೆರೆತ!
ಹೆಣ್ಣು ಚೆಲುವನು ನೋಡು - ಗಂಡುಗಲಿಗಳ ನೋಡು - ಕಟ್ಟಾಳುಗಳನು,
ರಾಜರನು, ಋಷಿಗಳನು, ಕವಿಗಳನು, ಧೀರರನು, ಕರ್ಮವೀರರನು -
ಹೊಸತ ಹಳತನು ಮಾಡಿ, ಹಳದ ಹೊಸತನು ಮಾಡಿ, ನಾಡೊಂದು ಮೂಡಿ,
ಧರ್ಮ ಸತ್ಯಗಳಿಂದ, ಪ್ರೇಮ ಶಾಂತಿಗಳಿಂದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ,
ಸುಖದಿಂದ, ಸೌಂದರ್ಯದಾನಂದದಿಂದೆಲ್ಲ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಬಾಳರೇ ನೀ ಬಂದು ನಲಿಸಿದೊಡೆ, ಹರಸಿದೊಡೆ, - ಬಾ ತಾಯಿ, ಹರಸು.
ತೇರೇರು ಬಾ ತಾಯಿ, ನಿನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವನೇರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ.
ಪಳಮೆಯಲಿ ಪೇರಾಲವನು ನೀನು ಬಿತ್ತಲದು ಮೊಳೆತು, ಮರವಾಗಿ,
ಪಡುವ ಮೂಡಲು ತೆಂಕ ಬಡಗಲೆಡೆ ಕೊಂಬೆಗಳನೆಸೆದೆಸೆದು ಬೀಗಿ,
ಈ ಕೊಂಬೆ ಕರಗಿದೊಡೆ ಆ ಕೊಂಬೆ ಬಿಳಿಲಿಳಿದು ಬೇರೂರಿ ತಾಗಿ
ಒಂದೆ ಮರವಮರವಾಗಿರ್ಪಂತೆ, ಅಮರವಾಗಿನ್ನುಮದೆ ಇಹುದು
ನಿನ್ನೊಂದು ಕರ್ನಾಟಕರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಂ - ಬಾಳ್ಗೆ, ಅದು ಬೆಳೆಗೆ
ಕನ್ನಡದ ಮುಡಿಯಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ಬಾಳ ಕುಡಿಯಾಗಿ!
- ಬಾರಮ್ಮ, ಹರಸು.”

೬

ನಕ್ಕಳಾ ತಾಯಿ.

ಮುದುಕಿ ಎಳೆಯವಳಾಗಿ. ಮಾಸು ಮಿಂಚೆಳೆಯಾಗಿ, ಸವೆದ ಮೈ ತುಂಬಿ,
ಕಡಲ ತೆರೆಗಳನುಟ್ಟು, ಬೆಟ್ಟಬಯಲನು ತೊಟ್ಟು, ಅರಿಲ ಮುಡಿಗಿಟ್ಟು,
ಮುಗುಳ್‌ನಗೆಯ ನಸುನಕ್ಕಳಾ ತಾಯಿ, ನನ್ನ ತಲೆಯಲಿ ಕಯ್ಯ ತಾವರೆಯನಿಟ್ಟು;

ಸುತ್ತಲುಂ ಕಾಣಿಸಿದರೊಡನೆ

ಕನ್ನಡದ ಪೊನ್ನಾಡ ಪೆರ್ಮಡಿಗಳ್!

ಸಾವನೊದವಾ ಪಾಲ ಸೂಸುಕಿಡಿಗಳ್!

ಹಿಂದೆ ನೀಡಿದ ಸಾಲು, ಮುಂದೆ ನೀಡಿದ ಸಾಲು, ಕನ್ನಡದ ಕರುಳುಗಳು

- ನಡುವೆ, ಸಿರಿತಾಯಿ,

ಭುವನೇಶ್ವರಿದೇವಿ ರಥವನೇರಿದಳು.

ಕೂಗಿದರು ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕೊರಲ್!-

“ತಾಯ್ ಬಿಜಯಮಾಡುವಳು, ದಾರಿಬಿಡಿ, ದಾರಿಬಿಡಿ, ಅಡ್ಡ ಬಾರದಿರಿ,
ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಹಿರಿಯ ಹೆಣ್‌ಮಗಳೆ, ದಾರಿ ತೋರುವ ಹಿರಿಯ ಸೊಡರೆ,

ಬಾಳಮ್ಮ, ಬಾಳು!

ನೀನ್ ಬಾಳೆ, ಏನ್ ಬಾಳು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳದು!- ಬಾನ್ ಬಾಳು, ತಾಯೆ-

ಬಾಳಮ್ಮ, ಬಾಳು!”

೭

ಚೆಲುವೆಯರ, ಚೆನ್ನಿಗರ, ಹಿರಿಯತಾಯ್ ಮಕ್ಕಳಿರ, ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಾ,

ಒಸಗೆನುಡಿ ಕೇಳಿದಿರ, ತಾಳಿದಿರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ತಾಳಿ ಬಾಳುವಿರಾ.

ನಾಡು ನುಡಿ ನಡೆಗಳನು ಮುನ್ನಡೆಗೆ ನಸಡುತ್ತ, ಮುಂದೆ ಸಾಗುವಿರಾ?

ಭಾರತದ, ಲೋಕದಾ ಮಕ್ಕಳಲಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ತೂಕ ತೂಗುವಿರಾ?

ಬನ್ನಿ, ಓ ಮಕ್ಕಳಿರ,

ಒಕ್ಕೊರಲಲ್ಲೆರೂ ಕೂಗಿ ಈ ಒಕ್ಕೊಗ- ಈ ಹಿರಿಯ ಕೂಗ

“ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಲೆ. ಹಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಲೆ, ಬಾಳ್ಗೆ-

ಕನ್ನಡದ ತಾಯ್ ಗೆಲ್ಲೆ, ಬಾಳ್ಗೆ.”

೧೯೩೬

ಕನ್‌ನಡದ ಬೀವುಟ

ಎರಿಸಿ, ಹರಿಸಿ, ಕನ್‌ನಡದ ಬೀವುಟ!

ಒಹೊ ಕನ್‌ನಡನೇಡು, ಅಹ ಕನ್‌ನಡನುಡಿ!

ಹರಿಸಿ, ತೋರಿಸಿ, ಕೆಚ್‌ಚೆದೆಯ ಬೀವುಟ!

ಗೇಳಿಯಲಿ ಫಟಪಟ, ದೇಳಿಯಲಿ, ಚಟಚಟ,

ಉರಿಯಿತೋಉರಿಯಿತು ಹಗೆಯ ಹಟ ಮನೆ ಮಟ,

ಹೇಳ್ ಹೇಳ್ ಸುರಿಯಿತು ಹಗೆಯ ಬೀಡಕಕಟ!

ಬೇಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್!

ಎೇಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್

ಅೇಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್!

ಕನ್‌ನಡಿಗರೊಡತಿ ಒ ರೇಜೇಶ್‌ವರೀ!

ಮೌರಾಯ ಕಳಚುರೆಯರು, ಗಂಗರು, ಕದಂಬರು,

ರಟ್‌ಟರು ಚಳುಕೆಯರು, ಹೊಯ್‌ಸಳರು, ಯೇದವರು,

ಇಳಿಗೆ ಮೇಲೇದವರು, ಬೇಣರು, ಜೇಣರು,
ಕೊಲೆಯ ಕೇಳಿಕಿಚ್ಚಿಂಗೆ ತಂಪುಮಳೆ ತಳಿದು,
ಚೆಲುವು ನೆಲ ಸೇಲುತ್ತು, ಕಲೆಯ ಹೊಂಬೆಳೆಯಿಟ್ತು,
ನಗಿಸಿದರು ನಡನು, ಕಡಿದು ಕಗ್ಗೇಡನು :
ಮೇನವನ ದೇವತೆಗೆ ತಂದ ಜಿನಭಕ್ತರು,
ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪೇಶ್ವ ಪುತ್ರರು, ವಿರಕ್ತರು,
ವೀರನೇರೇಯಣನ ಕೃಪೆಯೋಳೇಸಕ್ತರು,
ಶ್ವೇತಗೌರಿ ಕೇವಲಿಹ ರೇಯರನುರಕ್ತರು,

ನಮ್‌ಮ ತೇಯ್ ಮಕ್ಕಳು

ಬೇಳ ಬೆಳ್ಳದಿಂಗಳಲಿ ಒಲಿದು ನಲಿದವರು-
ಬೇವೊ ಬೆಲ್‌ಲವೊ ಬರಲಿ, ಮಲ್‌ಲಿಗೆಯೊ ಮುಳ್‌ಳೋ,
ಬೇನ ಬೆಳಕಿನಲಿ, ಮೇನದಳುಕಿನಲಿ,
ಚೆನ್ನನು ಬದುಕನು ಕುಣಿಸಿ ಒಲಿದು ನಲಿದವರು-

ನಮ್‌ಮ ತೇಯಣಗರು,

ಪಂಪನೋ, ರನ್‌ನನೋ, ಬಸವನೋ, ಮೇಧವನೋ,
ಅಲ ಅಕ್‌ಕಮಹದೇವಿ, ನೇರಣಪ, ಚಿಕದೇವ,
ಜಕ್‌ಕಣ, ಹೊನ್ನನಮ್‌ಮ, ನಮ್‌ಮಮ್‌ಮನೆಳೆಯರು,
ಚೆಲುವ ಚೆಲುವೆರು - ಚೆನ್ನದ ಚಿಣ್ಣರು,
ಕಲಿಗಳು, ಕಿಡಿಗಳು, ಗಂಡರು, ಮೊಂಡರು,
ನಲಿದೊಲಿದು ಬೆಚ್ಚೊಂದು ನೆಚ್ಚಿಂಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಂಗೆ
ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ಹೇಯ್‌ದು ನಲ್‌ಲನ ಹಿಡಿದ ಹೆಂಡಿರು,
ಸತಿಗಳು, ಯತಿಗಳು, ವ್ರತಿಗಳು, ಕೃತಿಗಳು -

ಕನ್‌ನಡದ ಬೇವುಟವ ಹಿಡಿಯದವರೇರು?

ಕನ್‌ನಡದ ಬೇವುಟಕೆ ಮಡಿಯದವರೇರು?

ನಮ್‌ಮ ಇಲ ಬೇವುಟಕೆ ಮಿಡಿಯದವರೇರು?

ಹೇಳಿರೋ ಹೆಸರೊಂದು ನೆನಹಿನಲಿ ಸುಳಿದರೆ!

ಹುಡುಕಿರೋ ಹೇಡಿ ತೇನೊಬ್ಬ ಮನೆಗುಳಿದರೆ!

ಕನ್‌ನಡದ ನಡಲೇ,

ಕನ್‌ನಡದ ನುಡಿಯಲೇ

ಕನ್‌ನಡಿಗನೆದಕಡೆದ ತೆನೆಯಲೇ ಕೆನೆಯಲೇ!

ಬೆಳಕು ಹರಿಯಿತು ಎಲೆ,

ಇರುಳು ಸವೆಯಿತು ಎಲೆ,

ತೇಯ ಕರೆ ಕೇಳಿ,

ಎಲೆಳಿರೋ, ಎಲೆಳಿರೋ, ಬೇಳ ಬಲಿ ಬೇಳಿರೋ

ಎಲ್‌ಲೊಲುಮೆಯು ಕುಡಿದೊಂದೊಲುಮೆ ತೇಳಿರೋ,

“ತೇಯುಳಿಯೆ ನೇನುಳಿದೆ,

ತೇಯುಳಿಯೆ ನೇನಳಿದೆ,

ಮನೆ ಕೇಯಿ, ತುರು ಕೇಯಿ, ನಡ ಗಡಿ ಗುಡಿ ಕೇಯಿ,

ಕೇಯಲಾರೆಯ, ಸೇಯಿ,”

ಎಂದೆಲ್‌ಲ ಎಲೆಳಿರೋ-

ಅಹ ಕನ್‌ನಡನುಡಿ ಅಹ ಕನ್‌ನಡನೇಡು,

ಹಿರಿಯ ಕನ್‌ನಡಪಡೆ ಮರಿಯ ಕನ್‌ನಡ ಪಡೆ,
 ಎಳೆರೋ, ಬೇಳೆರೋ,
 ಕನ್‌ನಡದ ಬೇವುಟದ ಹಿಡಿಯಿರೋ, ನಡೆಯಿರೋ!
 ಎಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,
 ಬೇಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,
 ಅಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,
 ಕನ್‌ನಡಿಗರೊಡತಿ, ಬೇ ರೇಜೇಶ್ವರೀ!
 ಇಂದಿನದೆ ಹೇಳಿರೋ ಇೇ ನಮ್‌ಮ ಬೇವುಟ!
 ಕುಂದಿಹುದೆ ನೋಡಿರೋ ಇೇ ನಮ್‌ಮ ಬೇವುಟ!
 ಕಂದದಿದೆ ಇಂದಿಗುೇ ಕನ್‌ನಡದ ಬೇವುಟ!
 ಎನೇನ ಕಂಡುದೋ ಬೇನೇಡಿ ಬೇವುಟ!
 ಅೇವುದನು ಕೇಣದೋ ಜೇವಕಳೆ ಬೇವುಟ!
 ಕನ್‌ನಡದ ಬೇವುಟಗಳೊಂದೇದ ಬೇವುಟ!
 ಎೇರಿಸಿ, ಹೇರಿಸಿ, ತೋರಿಸಿ ಬೇವುಟ!
 ತೇಲೇಡು, ಮೇಲೇಡು, ಒೇಲೇಡು ಬೇವುಟ!
 ಚೆಲುವೇಗು, ಗೆಲುವೇಗು, ಬಲವೇಗು, ಬೇವುಟ!
 ಹೊನ್‌ನೇಗಿ, ಹೆಣ್‌ನೇಗಿ, ಹಸನೇದ ಮಣ್‌ನೇಗಿ,
 ಹೊಸಹೊಸತು ಕಣ್‌ನೇಗಿ, ಬೆಳಕೇಗಿ, ಬೆಳೆಯೇಗಿ,
 ಕುೇಡುತಿಹ ಕನ್‌ನಡದ ಹೊಮ್‌ಮುಗೆಯ ಕೇವೇಗಿ,
 ಪರಿಪರಿಯ ಹೊಂಬಗೆಯ ಹೆರಿಗೆಯೇ ನೋವೇಗಿ,
 ಸಿರಿಯ ಜಯಚೇಮನೇ* ಹಿರಿಯಲೊಮೆ ಹುೇವೇಗಿ,
 ಬೇಳು ಎಲೆ ಬೇವುಟ!
 ಬೇಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,
 ಎಳ್, ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,
 ಅಳ್ ಕನ್‌ನಡ ತೇಯ್,
 ಕನ್‌ನಡಿಗರೊಡತಿ ಬೇ ರೇಜೇಶವರೀ!

೧೯೩೮

ಮೊದಲು; ನೇಲ್‌ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನೀ

ಬಾನ್‌ಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ್

೧

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪಾಡುವೆನ್ ನನ್ನ ದೊರೆ ಕೃಷ್ಣನನ್-
 ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪಾಡುವೆನ್ ರಾಜರ್ಷಿ ಕೃಷ್ಣನನ್.
 ನನ್ನ ದೊರೆಗೆನ್ನ ಪೊರೆದಾಳ್ವಂಗೆ,
 ನನ್ನೊಲವಿನಾಣ್ಯಂಗೆ,
 ನನ್ನುಸಿರ ಭಕ್ತಿಯೊಡೆಯಂಗೆ,
 ಭಕ್ತಕನಕಂಗೆ,
 ಕಲಿಕಾಲ; ಜನಕಂಗೆ,
 ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೇಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪೂಜ್ಯಂಗೆ,
 ಆದರ್ಶ ಪುರುಷಂಗೆ,

ಆದ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ,
ಹಂಬಲಿಸಿ ನೆನೆದು ನೆನೆದು, ಕಂಬನಿಯ ಕರೆದು ಕರೆದು,
ಅಳುವರೊಡನತ್ತತ್ತು ಪಾಡದೆಂತಿರ್ಪೆನ್?
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪಾಡುವಂ, ಬಾ ವಾಣಿ, ನಮ್ಮ ದೊರೆ ದೇವರೊರೆ ಕೃಷ್ಣನನ್
ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನನ್.
ಪಿಂತೊಮ್ಮೆ ನಾವಿರ್ದರುಂ ಪಾಡಿದಂತಲ್ಲು,
ಸಂತಸದ ಹೆಬ್ಬೆಳೆಯ ಪೊನ್ನ ಪಾಡಲ್ಲು
ಇಂದಿನೀ ಪಾಡು,
ಬೆಂದೆದೆಯ ಪಾಡು.
ಹಂಬಲಿಸಿ ಕೊರಗಿ ಕೊರಗಿ, ಕಂಬನಿಯ ಕರಗಿ ಕರಗಿ,
ಅತ್ತತ್ತು ಸೊರಗಿ ಸೊರಗಿ,
ಸೆರೆಬಿಗಿದ ಕೊರಲಿಂದ ಪಾಡುವಂ, ಬಾ ವಾಣಿ, ನಮ್ಮನಿಯ ದೊರೆಯನ್ನೊಮ್ಮೆ.

೨

ಆದನೇ ಕೃಷ್ಣನ್!
ಪೋದನೇ ಕೃಷ್ಣನ್!
ಆಯ್ತೆ ಆ ಬಾಳೆ!
ಪೋಯ್ತೆ ಪೊನ್ನಾಳೆ!
ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣಮಣಿ, ಕರ್ನಾಟ ಜೀವಮಣಿ ಬೆಳಗದಿನ್ನೆಮಗೆ,
ಧರ್ಮಪಥಮನ್ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗದಿನ್ನೆಮಗೆ,
ರಾಜಪಥಮನ್ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗದಿನ್ನೆಮಗೆ.
ನಡುವಗಲ ನೇಸರನು ಕರ್ಪು ಪಿಡಿದಿಡಿದಂತೆ,
ನೆರೆಯ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳನು ಪಾವು ಗಿಡಿದಂತೆ,
ತಿಳಿಯಾದ ಬಾನಿಂದ ಬರಸಿಡಿಲ್ ಸಿಡಿದಂತೆ,
ಬೆನ್ನಿರಿವ ಕಳ್ಳಕೊಲೆ ಸುರಗಿಯಂತೆ,
ಎತ್ತಣೆಂದೆರಗಿತೋ ಮೃತ್ಯು!
ಓ ಹಾಳು ಮೃತ್ಯೂ,
ಇರಿದೆ ನೀನ್ ಭೂಲೋಕದಾರ್ಥ ರಾಜನನ್,
ಇರಿದೆ ನೀನ್, ನಿಷ್ಕರುಣಿ, ಕಾವ್ಯರಸಭೋಜನನ್,
ಮುರಿದೆ ನೀನ್, ಓ ಪಾಪಿ ಪೂರ್ಣ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನನ್,
ಮುರಿದೆ ಸಿಂಹಾಸನದ ನಿರ್ಮಲ ಮಹಾತ್ಮನನ್,
ಒಂದಿರಿತಕಿರಿದೆ ನೀನೆಲ್ಲರೆದೆಯನ್,
ಒಂದಾದ ಕರ್ನಾಟದೆಲ್ಲರೆದೆಯನ್,
ಚೆಂದ ಬಾಳನ್ ಮೆಚ್ಚುವೆಲ್ಲರೆದೆಯನ್!
ಬೆಳಗಿನಲಿ ತಂಗಾಳಿ ನುಸುನುಸುಳಿ ಬಂದತ್ತು-
ಪೊಲ್ಲನಿಡುಯಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು ಬಂದತ್ತು-
ಬೆಂಗಳೂರರಮನೆಯ ಕಾಂತಿ ಕುಂದಿತ್ತು-
ಮೈಸೂರಿನರಮನೆಯ ಕಳಶ ಕಳಚಿತ್ತು-
ದುಃಖಭಾರವ ಹೊತ್ತು,
ರಾಜಬೀದಿಯ ನೆರೆದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಕಣ್ಣು ಹಿರಿದತ್ತು,
ಅರಮನೆಯ ಕೊರಲೊಡನೆ ಕೊರಲಾಗಿ ನಾಡು ಬಿಕ್ಕಿತ್ತು,

ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಬಿಸಿಯಳಲ ಹುಚ್ಚುಹೊಳೆಯುಕ್ಕಿತ್ತು-

ಅದ ಕೇಳಿದಾರು?

ಮೆಲ್ಲದೆಯ ಕಲ್ಲೆದೆಯ ಮಾಡಿ ಅದ ತಾಳಿದಾರು?

-ಮುಂದೆ ನಡೆ, ಮುಂದೆ ನಡೆ, ಓ ವಾಣಿ - ಹೂವುಗಳ ಚೆಲ್ಲು;

ಅಳಿ, ಅಮಂಗಳಮೇ - ಮಂಗಳಮೆ, ಗೆಲ್ಲು.

೨

ಮಧುವನದೆ ತಾಯ ಬಳಿ ಚಂದನವನೊಟ್ಟಿ,

ವಿಧಿಕೊಂಡ ರಾಜಂಗೆ ರಾಜವೈಭವ ಕಟ್ಟಿ,

ಉಳಿದೆಮ್ಮ ಪುಣ್ಯವಾ ಎಳಅರಸು ಮಗನುಂ

ಕೆಳೆಯನಾ ಮಂತ್ರಿಯುಂ, ಪ್ರಜೆಗಳಾ ಪಿರಿಯರುಂ, ಪರಿವಾರಮುಂ

ನಸುನಗುತೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ ಪರಸಿ,

ಕಡೆದರ್ಶನಂಗೊಂಡು, ಭಕ್ತಿಯಿನ್ ಕೈಮುಗಿದು,

ದೇವಲೋಕಕ್ಕಯ್ಯೆ ಕಯ್ಯೆಡೆಯನಿಟ್ಟರ್,

ಅಗ್ನಿದೇವಂಗೆ ಕೊಟ್ಟರ್.

ಆ ದಿವ್ಯ ತೇಜೋಗ್ನಿಯಿಂದಗ್ನಿತೇಜಮದು ಕಳೆತುಂಬಿ ಬೆಳಗೆ,

ಪೊಗೆಪೊಗೆದು, ನೆಗೆನೆಗೆದು, ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ನಡೆಯುತಿರೆ ಅಗ್ನಿ,

ಉರಿ ತಟ್ಟಿದವರಾರು?

ತಂದೆ ಕಳೆದೀ ನಮ್ಮ ಬಾಳೇತಕೆಂದು,

ನೋಯದವರಾರಂದು, ಬೇಯದವರಾರಂದು, ಸುಯ್ಯದವರಾರು?

ಕರುಳಿಲ್ಲದಾ ಬಿದಿಯ ಬಯ್ಯದವರಾರು?

ಸ್ವರ್ಣಯುಗಮಾಯ್ತೆಂದು ಮರುಗದವರಾರು?

ಇನಿತಾಯ್ತೆ, ಹಿಡಿಮಣ್ಣು, ಹಿಡಿಬೂದಿ, ಆಳ ಬಾಳು?

ಬಡವನೋ, ಬಲ್ಲಿದನೋ, ದೊರೆಯೋ, ಹುಳುವೋ,

ಇನಿತೆ ಈ ಬಾಳು?

-ಮುಂದೆ ನಡೆ, ಮುಂದೆ ನಡೆ, ಓ ವಾಣಿ- ಹೂವುಗಳ ಚೆಲ್ಲು;

ಅಳಿ, ಅಮಂಗಳಮೇ - ಮಂಗಳಮೆ, ಗೆಲ್ಲು.

೪

ಮಂಗಳಮೆ ಗೆಲ್ಲು!

ಹೂವಾದ ಬಾಳುದಿರೆ, ಹಣ್ಣಾಗಿ ಬಹುದು - ಮತ್ತೆ ಹೂವಹುದು.

ಬೂದಿ ಬೂದಿಗೆ ಕೂಡೆ, ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣಾಗೆ,

ಮೃತನಮೃತನಾಗುವನು,

ದಿವ್ಯಕಳೆಯಿನ್ ಕೂಡಿದಾತ್ಮವಾಗುವನು.

ಆತ್ಮವಾತ್ಮಕೆ ಕೂಡಿ ಹಿಗ್ಗುತಿಹುದು.

ವಾಣಿ ಕಣ್ಣನ್ ಕೊಟ್ಟು ತೋರಿದಳ್ - ತೋರಿದೊಡೆ ಹಿಗ್ಗಾಗಿ ಕಂಡೆನ್!

ಬಾನ್ಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ್,

ನೆಲನೆಲ್ಲಮನ್ ಗೆಲ್ಲು, ಬಾನುಮನ್ ಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ್!

ವಾಣಿ ಕಣ್ಣನ್ ತೆರೆಯೆ, ಕಂಡೆನ್

ಬಾನೊಳೊಂದಾಟಮನ್,

ಪೊಸತು ಸಿರಿಮಾಟಮನ್,

ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಪಾಡುವಾ ಶಾಶ್ವತದ ಪಾಟಮನ್.
 ಪೊನ್ನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ ಭಕ್ತಿಯಿನ್ ಪೊತ್ತು,
 ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಪೂವನೆರಚುತ್ತ ಸುತ್ತು,
 ಆನಂದನೃತ್ಯಮನ್ ಕುಣಿದು ನಡೆದತ್ತು
 ದೇವಗಣ ಮುಕ್ತಗಣದೆಡೆಗೆ.
 ಲೋಕದಿನ್ ಲೋಕದೆಡೆಗೆ-
 ಋಷಿಲೋಕ, ದೇವಲೋಕ,
 ರವಿಲೋಕ, ಚಂದ್ರಲೋಕ,
 ವೀರರಾ ಭೋಗದಾ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ,
 ತಪಸಿನಾ, ಸತ್ಯದಾ, ಧರ್ಮದಾ, ಬ್ರಹ್ಮದಾ ಲೋಕ,
 ಶಿವಲೋಕ, ವಿಷ್ಣುಲೋಕ-
 ಆ ಪರಮಪದವಾದ ಮೋಕ್ಷಲೋಕ-
 ಲೋಕದಿನ್ ಲೋಕದೆಡೆಗೆ,
 ದೇವಗಣ ಪೊತ್ತ ನಡೆಗೆ!
 ಆನಂದ, ಆನಂದ ನಿತ್ಯಶುಭಮಂಗಳಂ!
 ಅಳಲದಿರಿ, ತೊಳಲದಿರಿ, ಆನಂದ, ಮಂಗಳಂ!
 ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವನಿಗೆ ನಿತ್ಯಶುಭಮಂಗಳಂ.

೫

ಅಳಲೊಳಾನಂದಂ!

ಕೃಷ್ಣನಸ್ತಮನೆಯೆ, ನಿಸ್ತೇಜಮಾಗಿರ್ದ ದೈವಂಗಳೆಲ್ಲಂ
 ಅಳಿವುಳಿವು ನೆಲೆಯರಿತು ತೀವಿದುವು ಚೆಂದಂ.
 ಕೃಷ್ಣನಾರಾಧನೆಯ ಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲಂ
 ಕಳೆದು ತಲ್ಲಣವೆಲ್ಲ ಮೂಡುತಿರೆ ನೆನಹಿನಲಿ ಗೆಲ್ಲಂ
 ಕೃಷ್ಣ ಯೋಗೀಶ್ವರನ ಭಾವನೆಯ ಸಿದ್ಧಿಯೊಂದಂದಂ
 ಮೊಳೆವಂತೆ ಮಸಗಿದುವು ಚೈತನ್ಯದೇಸಕಂಗಳಿಂದಂ.
 ಕೃಷ್ಣನೆಣಿಸಿರ್ದೆಣಿಕೆಯೊಂದೊಂದೆ? ಗೆಯ್ಯೆಯೊಳ್ ಬಿತ್ತಿರ್ದೊಂದೆ?
 ಹೊಳೆವ ಕನಸೇನೊಂದೆ? ಹೂಡಿರ್ದ ಬಯಕೆಯೊಂದೊಂದೆ?
 ಕೃಷ್ಣನೊಲಿದಾಳೊಂಡ ಇಹಪರದ ಧ್ಯೇಯಂಗಳೆಲ್ಲಂ
 ಬೆಳೆಯುತಿವೆ ಬೆಳಸುತಿರುವಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳಿಂದಂ.
 ಕೃಷ್ಣನಾಡಿದ ನುಡಿಯದೊಂದುಂ
 ಅಳಿವ ನುಡಿಯಲ್ಲಂ-
 ಮೈಸೂರ ಮೈಸಿರಿಯ ಬಳವಿ,
 ಕರ್ನಾಟದೊನೋರ್ಟದಳವಿ
 ಭಾರತದೊಳೊಕ್ಕೂಟದಾಳೆ,
 ಬಿಡುತೆಯೊಳಗೆಲ್ಲರಗೆ ಬಾಳೆ,
 ಬಡವರಲಿ ಸಿರಿ ಬರುವ ಸೊಂಪು,
 ಕುಡಿವರಿದು ಕಲೆ ತರುವ ತಂಪು,
 ಯುದ್ಧದಲಿ ದುರುಳರನು ಮುರಿದೆಸೆವ ಗೆಲವು,
 ಶಾಂತಿಯಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣದೊಂದವು ನಲವು,
 ಕೃಷ್ಣ ತೋರಿದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ನಿಂದು

ಬೆಳಗುತ್ತಿಹುದೆಂದೂ.
 ಅಳಿದನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಳಿಯನ್!
 ಇದ್ದನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿರ್ದನ್ - ಧೀರಧರ್ಮಾತ್ಮರಲ್ಲಿರ್ದನ್!
 ಅಲ್ಲಿರ್ದನಿಲ್ಲಿರ್ದನೆಲ್ಲೆಲ್ಲುಮಿರ್ದನ್!
 ಬಸವಳಿದ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಗಳರಿತಿದನು,
 ಪೊಸೆಯಿಸುವರಾನಂದನೃತ್ಯದೊಳಗಿದನು,
 ಪಾಡುತ್ತ ಸ್ವರ್ಗದೊಳಗಿದನು.

೬

ಆನಂದದಲಿ ಕೇಳಿ ಸ್ವರ್ಗದೊಳಗಿದನು
 ಬಾನಂದವನು ಸವಿದ ಸುಖದ ಯದುಭೂಪರ್,
 ಪುಟ್ಟುಪೊಂದುಗಳೊಳಗನರಿತಮೃತರೂಪರ್,
 ಕಲೆತೆಲ್ಲ ಬಂದರ್
 ನಲಿಯುತ್ತೆಲ್ಲಂದರ್

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ ಕಾಣಲೊಗ್ಗಿನಲಿ ನಿಂದರ್.
 ಆನಂದದಿನ್ ತಬ್ಬಿ, ಆನಂದಬಾಷ್ಪಮನ್ ಸುರಿದು,
 ಆನಂದದೊಲವಿಂದ ಸೊಲ್ಲಿಸಿದರುಲಿದು-
 ಯದುರಾಯ, ರಾಜೊಡೆಯ, ಚಿಕದೇವ, ಮುಮ್ಮಡಿಯ ಕೃಷ್ಣನ್,
 ಹೊಸತೊಡಲು ಮಿಸುಗುತ್ತಿಹ ಚಾಮರಾಜೊಡೆಯನ್,
 ಹೊಸ ನೆನಹು ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿಹ ಕೆಂಪನಂಜಾಂಬೆ,
 ಹೊಸಹೊಸತು ಸಗ್ಗಗಳ ಸುಳಿಯುತ್ತಿಹ ನರಸಿಂಹರಾಜನ್,
 ಹಿಂದೆ ಬಾನ್ಕೊಂಡವರ್ ಪಿರಿಯರೆಲ್ಲರ್,
 ತಂದೆ ತಾಯ್ ತಂಗಿ ತಮ್ಮಂದಿರೆಲ್ಲರ್
 ಒಂದಾಗಿ ಇದಿಗೊಂಡು ನುಡಿದರವರುಲಿದು-

“ಬಾ, ಕೃಷ್ಣ, ನಲ್ಬರವು, ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಸೇರು.
 ದೇವರಲಿ ದೇವನೆನೆ ಗದ್ದುಗೆಯನೇರು.
 ಭೂಮಿಭಾರದ ಹೊರೆಯನಿಳುಹು, ತಂಪಾಗು,
 ದೇವರೊಳಗದೆಡೆಗೆ ದೂತನೆನೆ ಸಾಗು.
 ಭೋಗಪೀಠದಲ್ಲಿದ್ದು ಋಷಿಯಂತೆ ನಡೆದೆ.
 ರಾಜರಲಿ ರಾಜನೆನೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಮೆಚ್ಚ ಮನ್ನಣೆಯ ಪಡೆದೆ.
 ಲೋಕವೇ ಕೊಂಡಾಡೆ ನಲ್ಲಬಾಳ್ ಬಾಳ್ವೆ.
 ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮನೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಹೆಸರಾಳ್ವೆ.
 ಬಾ ಕೃಷ್ಣ, ನೀ ಧನ್ಯ, ನಿನ್ನಾಳ್ವೆ ಧನ್ಯ,
 ನಾಡಿಂಗೆ ನೀ ನೆಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಜಯ ಧನ್ಯ,
 ಶ್ರೀಜಯನನಲ್ಲಿಟ್ಟ ನೀನೆ ಧನ್ಯ.
 ಅವನ ದಾರಿಯ ನಾವು ಶುಭದ ತಾರೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳಗಿ,
 ಹಿರಿಯರಲಿ ಹಿರಿಯನೆನೆ ಬೆಳಗಿಸುವ ತೊಳಗಿ.
 ಬಾ ಕೃಷ್ಣ, ನಲ್ಬರವು, ನಮ್ಮ ನಲ್ಲೊಲವು,
 ನಮ್ಮ ಜಯನೊಲವು!”

ಜಯಮಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಜಯಂಗಿ!

ಶುಭಮಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಜಯಂಗಿ!

ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರಚಂದ್ರಂಗಿ ವಿಭವಮಕ್ಕೆ!

ಯದುಕುಲವ ಕಾಯುವಾ ಶಕ್ತಿಗಳ ದಿವ್ಯಪ್ರಸಾದಮಕ್ಕೆ!

ಮೈಸೂರ ಮೈಸಿರಿಗೆ ಕಳೆ ಪೆರ್ಚುತಿರ್ಕೆ!

ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಹೃದಯಕಾನಂದಮಿರ್ಕೆ!

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನೇಮ್ಮನ್ ಪರಸುತಿರ್ಕೆ!

ಕನ್ನಡದ ಕುಲಕಿರ್ಕೆ ನಿತ್ಯ ಶುಭಮಂಗಳಂ,

ಜಾರದೆಯೆ ಜಯಮಂಗಳಂ!

ಭೂರಿಯಲಿ ಜಯಮಂಗಳಂ!

ಶ್ರೀ ಜಯನ ಬೆಳಕು

ಕನ್ನಡದ ಬಾನಿನಲಿ ಮೂಡಿತದೊ ಬೆಳಕು,

ಪುಣ್ಯ ಕಣ್ಣೆರೆದಂತೆ ಬೆಳಕು!

ಕನ್ನಡಿಗರೊಲುಮೆ ತೆರೆಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಬೆಳಕು,

ಹೊನ್ನ ಕನಸನು ತರುವ ಹೊಸ ಕಳೆಯ ಬೆಳಕು,

ಮುನ್ನರಿಯದಚ್ಚರಿಯ ಮೆಚ್ಚುಬೆಳಕು.

ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಗುವ ಬಾನ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಬೆಳಕು,

ಒಳ್ಳಿತೊಸರುವ ಹೆಸರ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳಕು

ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು ಮುಳುಗಿ, ಸುತ್ತೆತ್ತ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಮೋಡ ಹೇರಿ,

ತೆರೆ ನರಳ್ಳ ನಡುಗಡಲ ಹಡಗಿನೆಡೆ, ಮೂಡಗಂಪೇರಿ,

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೇಲ್ನೆಗೆವ ದೇವರುರಿಗಣ್ಣಂತೆ ತೋರಿ,

ನೆಗೆಯುತಿದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮಗದೋ ತುಂಬುಬಾಳ್ ಬೀರಿ

ಹಿರಿಯ ಬೆಳಕೊಂದು ಸಿರಿ ಸಾರಿ.

ಆಡಿ, ಕುಣಿದಾಡಿ, ಜಲವೆಲ್ಲಾ!

ಪಾಡಿ, ಓ ಪಾಡಿ, ನೆಲವೆಲ್ಲಾ!

ಕೂಗಿ, ನಾಡೆಲ್ಲಾ, ಬೀಗಿ, ಬೀಡೆಲ್ಲಾ,

ಓಲಾಡಿ, ಊರೆಲ್ಲ, ಮೇಲಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡೆಲ್ಲಾ,

ಸೋಲು ನಮಗಿನ್ನಿಲ್ಲ, ಗೆಲವೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ!

ಭಯ ಚೆದರೆ, ಚಿಮ್ಮುತಿದೆ ಕಳಕಳಿಯ ಬೆಳಕು,

ದಯದ ತಣ್ಣೆಳಕು,

ಜಯದ ಕಣ್ಣೆಳಕು,

ನಯದ ನುಣ್ಣೆಳಕು!

ಬೆರಗೆನಿಸಿ, ಮುದ್ದೆನಿಸಿ, ಗೆಲುವೆನಿಸಿ, ಚೆಲುವೆನಿಸಿ,

ಅರಿವಾಗಿ, ಅರುಳಾಗಿ, ಅರನಿರಿಯ ತಿರುಳಾಗಿ,

ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ನೆರಳಾಗಿ, ಭಕ್ತಿಯರಳಾಗಿ,

ತಂದೆತಾಯ್ಕಂದಿಲ್ಲದೊಲವ ಮಣಿಸಿ,

ಹಿರಿತಂದೆಗರಸಾಳ್ಳೆ ನೆಚ್ಚೆ ತಣಿಸಿ

ತಂಗಿಯರ ಮೆರಸಿ ಕುಣಿಸಿ,

ಯದುಕುಲದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಫಲದ ಸೊದೆಯೆನಿಸಿ ಮನೆಮನೆಯನುಣಿಸಿ,
 ತುಂಬುತಿದೆ, ನೆರೆಯುತಿದೆ, ನೋಡಿ, ಆ ಬೆಳಕು!
 ಆಳ ಬಾಳಲ್ಲಾ?
 ನೋವು ನಲಿವಲ್ಲಾ?
 ಪಾವು ಚಂದ್ರಂಗಿಲ್ಲ? ಕೋಳು ಸೂರ್ಯಂಗಿಲ್ಲ?
 ದೇವರ್ಗಮೆಡರುತೊಡರಿಲ್ಲಾ?
 ತಂದೆಯಿರ್ದರ ಸೆಳೆದು ತಂದನೇ ಅಳಲ ವಿಧಿ!
 ನೊಂದನೇ ನಮ್ಮ ನಿಧಿ!
 ನೊಂದು, ನೋವನು ನುಂಗಿ, ಮುಂಬರಿಯುತಿದೆ, ಅಚ್ಚ ಬೆಳಕು!
 ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ಬೆಳಕು!
 ಕಣ್ಣೀರ ತೊಡೆದು, ಮಿಡಿದು,
 ತಣ್ಣನೆಯ ಹರಕೆಗಳ ಹೊನ್ನ ಮುಡಿ ಮುಡಿದು,
 ತನ್ನ ಹೊಣೆಗಳ ಹೊರೆಗೆ ನಾಡವರ ನೆರವ ಕುರಿತಾಳ್ವ ನುಡಿ ನುಡಿದು,
 ನಾಡವರ ಬಾಳಾದ ಬಾಳ ಬೆಳಕು.
 ನರಸಿಂಹ ಕೃಷ್ಣರಿರ್ದರು ಕೂಡಿ ನೆರೆದರೆನೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿ,
 ಎಳೆಯ ಹೆರೆಯೊಳೆ ತೊಳಗಿ ತುಂಬುಹೆರೆಯಾಗಿ,
 ಸಿರಿಯೊಡೆಯ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರನೆಂಬೊಂದು ದಿವ್ಯಮಣಿ ಬೆಳಕು,
 ಮೂಡಿ, ಕಳೆಗೂಡಿ,
 ಕನ್ನಡದ ಚೆಲುವಿಗದೊ ಬೆಳಗುತಿದೆ, ನೋಡಿ,
 ದೈವಕೃಪೆ ಕೂಡಿ,
 ಬೆಳಗುತಿದೆ ನಮಗಾಗಿ ಆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳಕು,
 ಶ್ರೀ ಜಯನ ಬೆಳಕು.

೧೯೪೦

ಅರಮನೆಯ ಒಸಗೆ

ಮಂಗಳಂ, ಮೈಸೂರಿನರಮನೆಗೆ ಮಂಗಳಂ.
 ಜಯದ ಹೆಸರಿನ ಚಾಮರಾಜಂಗೆ ಮಂಗಳಂ.
 ಮುಮ್ಮಡಿಯ, ನಾಲ್ವಡಿಯ ದಿವ್ಯತೇಜಂಗಳಂ
 ಒಮ್ಮಡಿಯೊಳಾಂತೆಸೆವ ಧೀರಂಗೆ ಮಂಗಳಂ
 ತಂದೆತಾಯ್ ಪಯಿರಿಟ್ಟ ಪುಣ್ಯದ ಫಲಂಗಳೇ,
 ಸೋದರನ ಸೌಭಾಗ್ಯದಮೃತಕಳಶಂಗಳೇ,
 ಲಾವಣ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯರನಾಳ್ವ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯರೆ,
 ರಾಜರೊಲೆಯ ಚೆಲ್ಲಿನೊಡತಿಯರೆ, ಮಂಗಳಂ.
 ನಿಮಗಿರಲಿ ನಲಿದಾಡಿ ನಿತ್ಯಶುಭಮಂಗಳಂ;
 ದೇವರೀಯಲಿ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವಂಗಳಂ.
 ಮನೆ ಬೆಳಗಿ, ಸಿರಿ ಬೆಳಗಿ, ಮಕ್ಕಳೈಸಿರಿ ಬೆಳಗಿ,
 ಭರತವರ್ಷದ ಮುಡಿಯ ಸಾಲಿನಲಿ ಮೇಲ್ ಬೆಳಗಿ,
 ಸವಿಯುತಿರಿ ನಾಡೆಲ್ಲ ಹರಸುವ ಸುಖಂಗಳಂ.
 ಮಂಗಳಂ: ಕನ್ನಡದ ದೊರೆತನಕೆ ಮಂಗಳಂ.

೧೯೪೧

ಶುಕ್ರಗೀತೆ

(ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬದ ಕವಿಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದು)

ಓಂ, ಸಹ ನಾವವತು; ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು;

ಸಹ ವೀರೈಂ ಕರವಾವಹೈ;

ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು;

ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ.

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

೧

ಮೊತ್ತಮೊದಲ್, ಬೆಳಕಾಗಲೆಂದಾಗ, ಬೆಳಕಾಯ್ತು; ಬೆಳಕು ಚೆಲುವಾಯ್ತು;
ಕಿಡಿ ಸಿಡಿದು ಮಿನುಗಿದುವು ಜ್ಯೋತಿಗಳ್; ಮೂಡಿದರು ಸೂರ್ಯ ಚಂದಿರರು
ಲೋಕಚಕ್ಷುಗಳೆನಿಸಿ, ಸತ್ಯ ಧರ್ಮಗಳಂತೆ, ಕ್ಷಮೆ ದಯೆಗಳಂತೆ.
ಹಸುರ ಸೊಬಗಂ ತೊಟ್ಟು, ಹಾಡುತ್ತ, ಬಾನ್‌ಬಯಲೊಳಾಟವಾಡುತ್ತ,
ಸೌಂದರ್ಯದಿಂ ತೀವಿ, ಭೂದೇವಿ ಬೆಳಗಿದಳು, ಜೀವ ಪರಮಾತ್ಮರಿಂ ತೊಳಗಿ.

ಆ ದಿವ್ಯದರ್ಶನಂ ಕಣ್ತುಂಬೆ ನೋಡಿದರ್;

ದಿವಿಜರುಂ, ಋಷಿಗಳುಂ; ನಲಿದು ಕುಣಿದಾಡಿದರ್;

ಪಾಟಮಂ ಪಾಡಿದರ್-

ಓಂ, ತತ್ಸವಿತುರ್ ವರೇಣಿಯಂ

ಭರ್ಗೋದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ,

ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್.

ಮತ್ತಮವರಿಂತೆಂದು ಬೇಡಿದರ್-

ಹಿರಣ್ಮಯೇನ ಪಾತ್ರೇಣ

ಸತ್ಯಸ್ಯಾಪಿಹಿತಂ ಮುಖಂ;

ತತ್ ತ್ವಂ ಪೂಷನ್ ಅಪಾವೃಣ

ಸತ್ಯಧರ್ಮಾಯ ದೃಷ್ಟಯೇ.

ಇನ್ನುಮೊಂದಂ ಬಯಸಿ ಪೂಟಮಂ ಪೂಡಿದರ್-

ಅಸತೋ ಮಾ ಸದ್ಗಮಯ,

ತಮಸೋ ಮಾ ಜ್ಯೋತಿರ್‌ಗಮಯ,

ಮೃತ್ಯೋರ್‌ ಮಾ ಅಮೃತಂ ಗಮಯ.

ಇಂದಿಂಗಮೆಮಗದುವೆ ದರ್ಶನಂ, ಬಯಸಿದುದೆ ಆ ಅಮೃತಪುತ್ರರ್.

ಬ್ರಹ್ಮಮೀ ವಿಶ್ವಂ; ಬ್ರಹ್ಮಮುಂ ಪೂರ್ಣಮೆನೆ ಏನ್‌ಚೆಲುವೊ ನಮ್ಮ ಬಾಳ್‌ಚೆಲುವು,

ಏನ್‌ ನಲಿವೊ ನಮ್ಮ ನಲಿವಾತ್ಮನಾನಂದಂ!

೨

ಆನಂದವರಿಯದರ್,

ಆತ್ಮವನೆ ಒಲ್ಲದರ್,

ಬಾನ ಗಡಿಯಲಿ ಗಿಡಿದ ಕತ್ತಲೆಯ ಗುಹೆಯೊಳಡಗಿರ್ದರಾ ಅಸುರರ್

ಕೇಳ್ದರಾ ಪಾಟಮಂ ಪಲೊರೆದು, ಕಣ್ಣಿರಿಯೆ ಕಂಡರಾ ಬಿಡುಗಣ್ಣ ಬೆಳಕನ್,

ಪೊಳೆದು ಪೊಳೆಯಿಸುತಿರ್ಪ ಬಿಳಿಯ ಬಾನ್‌ಬೆಳಕನ್.

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನುಸುಳಿ ದೇವರಾವರಣದಲಿ, ಆಳ ತೋಟದಲಿ,

ತೆಕ್ಕೆತೆಕ್ಕೆಯೊಳೆದ್ದು ಹೊರಬಿದ್ದು, ಕಾರಿರುಳ ಮೊತ್ತಂಗಳಾಗಿ,

ಪೊಗೆಯಾಗಿ, ನೊಣೆವ ಪಡಿನೆಳಲಾಗಿ, ನಂಜಾಗಿ, ಕಣ್ಣಮಂಜಾಗಿ,
 ಮುತ್ತಿ ಮರುಳ್ಳೊಳಿಸಿದರ್ ಸಂಶಯಗಳನೊತ್ತಿ, ಪಾಪಮಂ ಬಿತ್ತಿ.
 ಅಲ್ಲದುದನಹುದೆಂದು, ಅಹುದನಲ್ಲೆಂದು,
 ಇಲ್ಲದುದನಿಹುದೆಂದು, ಇಹುದನಿಲ್ಲೆಂದು,
 ನಲ್ಲದಂ ಪೊಲೆಯೆಂದು, ಪೊಲೆ ನಲ್ಲದೆಂದು,
 ತಿರಿಸಿದರ್ ಮಾಯಾವಿಗಳ್ ಬಾಳ್ವ ಮಕ್ಕಳಂ ಸಾವ ಸಂಸಾರ ಸುತ್ತಿ.
 ಪಲ ಪೆಸರ್, ಪುರುಳೊಂದು,
 ಪಲ ತೆರನ್, ನೆರನೊಂದು,-
 ಅಹಿ, ವೃತ್ತ, ಮಾರ, ಕಲಿ, ಅಹಿಮನ್, ಸೈತಾನ್!

೩

ಅಂದು ಮೊದಲಾದುದೇ ದೇವಾಸುರಂ!
 ಎಂದು ಕೊನೆಗಾಣ್ಬುದೋ ದೇವಾಸುರಂ!
 ಮಾನವನ ಹೃದಯದಾಳದ ಕಡಲನೊಂದು ಕಡೆ ನಿರ್ಜರರ್ ದೇವರ್,
 ಒಂದು ಕಡೆ ಕಾಮಚರರಸುರರ್,
 ಭಲದೆ ಬಿಡದಿರ್ದರುಂ ಬಗಿಬಗಿದು ಮಧಿಸುವರ್, ಪೊಸೆವರ್,
 ಅತ್ತಲಿತ್ತಲ್ ಪೊರಳೆ ಅಲೆ ಕಲಕಿ ನೊರೆ ತೂರಿ ಕಾಲಂ.
 ಶಮೆ ದಮೆಗಳಿಂ, ಯಜ್ಞಬುದ್ಧಿಯಿಂ, ಶುದ್ಧಿಯಿಂ,
 ಧಾತುಪ್ರಸಾದದಿಂ, ಪ್ರೇಮದಿಂದಾಳ್ವಾತನರುಳಿಂ,
 ಇರುಳ್ ತೆಗೆದು ಹೊಳಪಾಗಿ, ತಿಳಿವಾಗಿ ಕಣ್ಣೆರೆಯ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣು,
 ವಿಷದಿನಮೃತವ ಕಡೆದು, ರೌದ್ರರೂಪಂಗಳಿಂ ರಮ್ಯತೆಯ ಪಡೆದು,
 ವಕ್ರವಂ ಋಜುಗೊಳಿಸಿ, ಒಲ್ಲದುದನೊಲೈಯಿಂದೊಲಿಸಿ.
 ಪಲ್ಪುರಿದ ಪಾವು ತೊಡವಪ್ಪಂತೆ ಕೈಗೆ ವರೆ ದೈತ್ಯರ್,
 ಪುಣ್ಯಪುರಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಪುರುಷನೊಳಗ್ನಿಯಂ ಕಾವವರೆ ದೇವರ್
 ಯುಗಯುಗದೆ ಧರ್ಮಾಮೃತಂಗಳೆವ ಗುರುಗಳ್.
 ಏನೆಂದು ಪಾಡುವರ್, ಬೇಡುವರ್ ನಮಗಾಗಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರರ್?
 ನಮಗೇನ ತೋರುವರು, ಸಾರುವರು ಬೆಳಕಿನಾ ಮಕ್ಕಳ್?

೪

ಋತಮೊಂದೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು, ಅನೃತವಲ್ಲ;
 ಅಮೃತಮೆನೆ ವಿದ್ಯೆಯೆ; ಅವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲ;
 ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ಶರಣು, ಕಿರುತೀರ್ಥವಲ್ಲ.

ಸರ್ವಜೀವಂಗಳುಂ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಕಾಣ್ಗೆ;
 ದೇವರೊಳ್ ಪಗೆವವರ ಕಾಳಗಂ ಮಾಣ್ಗೆ;
 ಸಾವುದೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತ, ಬಾನಾಳ್ಳೆ ಪೂಣ್ಗೆ.

ಜ್ಞಾನಧರ್ಮಂಗಳಿಂ ತಣ್ಣಿನಿಳೆ ತಾಳ್ಗೆ;
 ಶ್ರೀ ಜಯನ ನಿಡುಬಾಳಿ ನಮ್ಮನೊಲಿದಾಳ್ಗೆ;
 ಕನ್ನಡಿಗರುಸಿರಾಗಿ ಕನ್ನಡಂ ಬಾಳ್ಗೆ.

ಪಂಪನ ಒರತೆ

(ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ)

ಪದಿನೂರು ನೆಲೆಯೆ ಪಿರಿದೊಸಗೆ ಮೆಲೆಯೆ,
ಪುಲಿಗೆಲೆಯ ತಿರುಳ ಕನ್ನಡದ ಪುರುಳ
ರಸರಸದ ಬಾವಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ತೀವಿ
ತನ್ನೆರಡು ಪಾಟ್ಟುಮೆಸೆಯೆ, ನೆಲನೊಸೆಯೆ,
ತನ್ನ ಸೆಳಪೇ ಸೆಳಪು,
ತನ್ನ ತೇಜಮೆ ತೇಜಮ್
ಎನೆ ಬೆಳಪ ಪಂಪನ್
ಎಮ್ಮ ತಾಯ್ನುಡಿಗೀಗೆ ಪೊಸಪೊಸತು ಪೆಂಪನ್!

ಓ ಪಂಪ, ಗುರುಪಂಪ, ಏನ್ ನೋಂತ ನೋನ್ನಿಯೋ,
ಏನ್ ಪಾರ್ತ ಪಾರ್ತೋ,
ಕಡೆದಿಟ್ಟೆ ಕಬ್ಬದೊಳ್ ಸಂಸಾರಸಾರಮನ್,
ಮಾನಮನ್, ದಾನಮನ್, ಧೀರ ಗಾಂಭೀರ್ಯಮನ್,
ಧರ್ಮಮನ್, ಕರ್ಮಮನ್, ಶಿವಪದದ ಮರ್ಮಮನ್,
ಸರ್ವಸ್ವಮನ್!
ನಿನ್ನುಸಿರ್ ತುಂಬಿ,
ನಂಬುವುದೆ ನಂಬಿ,
ರನ್ನನುಂ ಚಾವುಂಡರಾಯನುಂ ಕಂಡರ್
ಬೆಳ್ಳೊಳದ ಕಗ್ಗಲ್ಲ ಕೋಡಿನೊಳ್ ದೇವರಾ ಬಿಂಬವನ್,
ಕಂಡು ಕಡೆದಿಟ್ಟರ್
ಪಾಱುವಾ ಪಾರ್ತೊಂದನಿಳೆಗೆ ತಡೆದಿಟ್ಟರ್-
ಕಲೆಯೆ ಸೌಂದರ್ಯಂ, ಜೀವದೊನ್ನತ್ಯಂ,
ತಪದೊಂದು ಭಾಗ್ಯಂ, ಕ್ರಾಂತಿಯೊಳ್ ಶಾಂತಿ,
ಪಸುಳೆವೋಲ್ ನಿಲ್ಲಾಳ ನಿಲುವು!
ಏನ್ ಚೆಲ್ಲು ಚೆಲ್ಲು!

ಓ ಪಂಪ, ನೀನ್ ತುಂಬಿ ತೊರೆದೊಳತೆ ಪರಿವುದಿನ್ನುಂ.
ಸಾವಿರಂ ಸಂದುಮದು ಪರಿವುದಿನ್ನುಂ
ಅದನೆ ಬಸವಣ್ಣನ್,
ಅದನೆ ಕುವರವ್ಯಾಸನ್
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಾರಿದರ್ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಕಂಡು
ಪೊಸಪೊಸತು ಪರಿಯಿನ್,
ಆಳ ಬಾಟನ್ ಕಡೆವ ಶಿವಕಲೆಯ ಕೃಪೆಯಿನ್:
ಅದು ಶಿವಂ, ಸತ್ಯಮದು, ಸುಂದರಂ.
ಗುರು ಪಂಪ, ಓ ತಂದೆ ಪಂಪಾ,
ತೆಂಕನಾಡನ್ ಮೆಲೆಯಲಾಳದೆಲೆ ಜೀವಾ,
ಮೆಲೆಯದಿರು, ಪರಸು, ಪರಸೆಮ್ಮನ್.
ಪಟೆಯ ಕರ್ನಾಟಕಂ ಮತ್ತೊರೈ ಕಟ್ಟುಗೆ!

ಎಳೆಯ ಕರ್ನಾಟಕಂ ಪೊಸಪುಟ್ಟು ಪುಟ್ಟಿಗೆ!
ಪಿರಿಯತನಮನ್ ಮಲಿತ ಕಿಱುಮಕ್ಕಳನ್ ಪರಸು,
ಪರಸು ನೀನೆಮ್ಮನ್.

೧೯೪೧

ಧರ್ಮಯುದ್ಧ

(ಮಯಿ ಸಂನ್ಯಸ್ಯ ಯುದ್ಧಸ್ಥ)

ಮಂಗಳಂಗಳನಿಳೆಯ ಸರ್ವಜ
ನಂಗಳಿಗೆ ನಲಿದೀವ ನಿತ್ಯನೆ,
ಮಂಗಳಾತ್ಮನೆ, ಕೃಪೆಯೆ, ಮುಕ್ತರ ಬೀಡೆ, ಕಾಪಾಡು.
ಕಂಗೆಡುವ ಮದದುಬ್ಬಿನಲಿ ರಣ
ದಂಗಳದ ಕಾಳ್ಚಿತ್ತನೆಬ್ಬಿಸಿ
ಭಂಗಪಡುವ ದುರಾಸೆಯಡಿಗಿಸಿ ನಡಸು ಮಕ್ಕಳನು.

ಹಿಂದೆ ಅಸುರರು ಕೊಬ್ಬಿ, ಸುರನರ
ರಂದಬಾಳನು ಮೆಟ್ಟಿ, ಹಿಂಸಾ
ನಂದ ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರವೆನಿಸಿರಲು,
ತಂದೆ, ನೀ ಮಾಧವನುಮಾಧವ
ನೆಂದು ಪರಿಪರಿ ಪೊಗಳೆ, ಕರಗಿದೆ,
ನೊಂದೆ, ಬಿಡಿಸಿದೆ ಲೋಕಕಂಟಕರಿಂದ ಭಕ್ತರನು.

ಯುದ್ಧವೆಂಬ ಪಿಶಾಚ ಯಜ್ಞಕೆ
ಬದ್ಧರಹ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಾಹಸ
ಬುದ್ಧಿ ಕೌಶಲವೇಕೆ? ಐಸಿರಿಯೇಕೆ? ಬಿಸುಡು, ಸುಡು!
ಯುದ್ಧವೇ ತಂದೊಡ್ಡೆ, ಯುದ್ಧವ
ಯುದ್ಧದಿಂದಲೆ ಯಜ್ಞಮಾಡುವ
ಸಿದ್ಧಿಯನು ನೀ, ದೇವ, ಬೆಸಸಿದೆ ಜಗವನುದ್ಧರಿಸೆ.

ಬೇಡುವೆವು, ಬಾ, ಸುಜನಪಾಲಕ.
ಹೂಡು ಧರ್ಮವ, ಧರ್ಮರಕ್ಷಕ,
ನಾಡ ಕಾವಲ ದಳಕೆ ಕೂಡಲಿ ನಾಡ ಬಲವೆಲ್ಲಾ,
ಓಡಿಹೋಗಲಿ ಭಯದ ನುಡಿಗಳು,
ಮೂಡಿ ತೂಗಲಿ ನಗುತ ಬೆಳೆಗಳು,
ನೀಡು ದಯವನು ದಣಿಗೆ, ನೆಮ್ಮದಿಬದುಕ ಬಡವನಿಗೆ.

ಕೆಣಕಿದರೆ ಬಿಡದೆತ್ತಿಕೊಂಡೆವು-
ಮಣಿವೆವೇ ನಾವಿನ್ನು? ಕಾಳಗ
ದಣಿಗೆ ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟು ತನುಮನಧನವ ತೇಯುವೆವು!
ಋಣವಿದಲ್ಲವೆ ಭರತಮಾತೆಯ?
ಋಣವಿದಲ್ಲವೆ ದೇವಪಿತೃಋಷಿ

ಗಣದ? ಮಾಡಿದಾ ಸತ್ಯಧರ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರಸಾಧಕರ?

ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟೆವು! ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸಿ-
ಮದ್ದು ಗುಂಡನು ಸುರಿಸಿ, ಹೊಸ ಹುಸಿ
ಸುದ್ದಿಗಳ ತೂರಾಡಿ, ನಂಬಿಸಿ, ಕೆಂಡಮಳೆಗರೆದು,
ಬಿದ್ದು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಸುಳೆಯ
ಗುದ್ದಿ, ದಾಸ್ಯವ ಹೊರಿಸಿ-ನಲಿವಿರ
ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟೆವು! ಎನುತ?-ಗೆಲುವಿರ ನೀವು ದೇವರನು!

ಗೆಲವು ನಮ್ಮದು, ಮಾಯಕಾರರೆ!
ಗೆಲವು ನಮ್ಮದು, ದೋಹಿಗಳೆ! ಕಡೆ
ಗೆಲವು ನಮ್ಮದು, ನಮ್ಮ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿ ನಮಗಿಹನು;
ಗೆಲವು ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜಗೆ!
ಗೆಲವು ಬಿಡುತೆಗೆ, ಸಾಧುಜನತೆಗೆ,
ಗೆಲವು ಶಾಂತಿಯ ಸರ್ವಸಮತೆಯ ಸುಖದ ಜೀವನಕೆ!

ಮಂಗಳಂಗಳನಿಳೆಯ ಸರ್ವಜ
ನಂಗಳಿಗೆ ನಲಿದೀವ ನಿತ್ಯನೆ,
ಮಂಗಳಾತ್ಮನೆ, ಒಲವೆ, ಮುಕ್ತರ ನಲಿವೆ, ಕಾಪಾಡು.
ಕಂಗೆಡುವ ಮದದುಬ್ಬಿನಲಿ ರಣ
ದಂಗಳದ ಕಾಳ್ಚಿಹ್ನನೆಬ್ಬಿಸಿ
ಭಂಗಪಡುವ ದುರಾಸೆಯನು ಮುರಿ, ಗೆಲಿಸು ಶಾಂತಿಯನು.
ಓಂ ಶಾಂತಿಶಾಂತಿಶಾಂತಿಃ

೧೯೪೩